

**Uchwała Nr V/XXIX/283/17
Rady Powiatu Wejherowskiego
z dnia 28 marca 2017r.**

w sprawie przyjęcia informacji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wejherowie o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie.

Na podstawie art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2015r.1412),

**Rada Powiatu Wejherowskiego
uchwala, co następuje:**

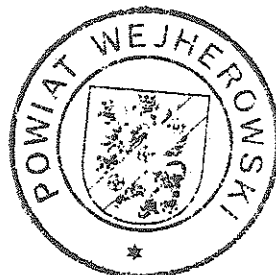
§ 1

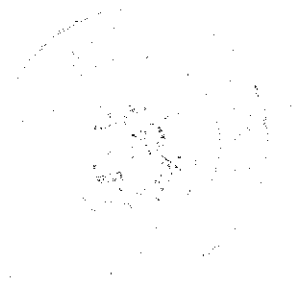
Przyjmuje się informację Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wejherowie o stanie bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Ryszard Łanieszki

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie

84-200 Wejherowo; ul. Obrońców Helu 3
tel/fax 0~58 6727427, e-mail: psse.wejherowo@pis.gov.pl

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu wejherowskiego w roku 2016

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie
Ewa Banasik

Spis treści

WSTĘP	5
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH W POWIECIE WEJHEROWSKIM	6
SZCZEPIENIA OCHRONNE.....	13
Wykonawstwo szczepień	14
Szczepienia obowiązkowe.....	15
Wybrane szczepienia obowiązkowe w grupach ryzyka.....	15
Szczepienia zalecane (odpłatne).....	16
Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP).....	16
Egzekwowanie obowiązku szczepień ochronnych.....	17
STAN SANITARNY PODMIOTÓW MEDYCZNYCH ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI LECZNICZE	17
Interwencje dotyczące podmiotów medycznych	19
Nadzór nad postępowaniem z odpadami medycznymi	20
STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	21
Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej.....	21
Obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie.	22
Obiekty prowadzące całodobową opiekę nad osobami przewlekle chorymi lub osobami w podeszłym wieku.	23
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej oraz tatuażu.....	23
Ustępy publiczne	24
Światowe Dni Młodzieży	24
Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi	24
W roku 2016 skontrolowano 12 cmentarzy, z 37 ujętych w ewidencji. Na terenie wielu cmentarzy znajdują się kostnice i kaplice. Stan sanitarno-higieniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń.....	24
Interwencje z zakresu higieny komunalnej	25
Opiniowanie zabezpieczenia imprez masowych pod względem sanitarnym	25
Ocena stanu sanitarnego kąpielisk.....	26
Ocena stanu sanitarnego basenów	26
OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA.	27
Działania prowadzone w roku 2016 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi	28
Badania wody w kierunku obecności bakterii Legionella.....	31
HIGIENA PRACY.....	32

Substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze	32
Nadzór nad higienicznymi warunkami pracy	32
W stosunku do roku poprzedniego odnotowano niewielką poprawę jeśli chodzi o wykonywanie badań środowiska pracy i stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń socjalnych.....	34
Choroby zawodowe	34
BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI.....	35
Nadzór nad produkcją pierwotną.....	40
Nadzór nad środkami zastępczymi	41
OCENA WARUNKÓW SANITARNYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	42
Ocena stanu sanitarno-higienicznego i technicznego sprzętu, pomieszczeń i budynków	43
Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez uczniów.	43
Higienizacja procesu nauczania.....	43
Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach.....	45
Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji.	47
Ocena warunków sanitarnych w przedszkolach, punktach przedszkolnych i żłobkach.	48
Interwencje dotyczące placówek oświatowo-wychowawczych	49
NADZÓR LABORATORYJNY.....	49
DZIAŁANIA KONTROLNO-REPRESYJNE	50
SYTUACJA KADROWA STACJI.....	51
BUDŻET STACJI	51
DZIAŁANIA PLANOWANE DO REALIZACJI W 2017r.	52
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA....	53
Programy antytytoniowe dla szkół i przedszkoli	54
Profilaktyka chorób zakaźnych	54
Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych	55
Inne działania nieprogramowane:.....	56
Spis tabel	59
Spis wykresów	59

WSTĘP

Zgodnie z ustawowym obowiązkiem, przedstawiam Wysokiej Radzie informację na temat stanu sanitarnego w powiecie wejherowskim w roku 2016. Raport dotyczy sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, stanu zaszczepienia podległej populacji, bezpieczeństwa żywności, bezpieczeństwa zdrowotnego wody do spożycia i w kąpieliskach, bezpieczeństwa i higieny pracy, oceny warunków higienicznych i zdrowotnych w placówkach oświatowo-wychowawczych, oraz stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem placówek medycznych. Odrębną część opracowania stanowi sprawozdanie z działalności oświatowo - zdrowotnej, prowadzonej przy wydatnej współpracy podmiotów samorządowych.

Z perspektywy minionego roku ocenialiśmy realizację obowiązków nałożonych na administratorów sieci wodociągowej i właścicieli basenów wprowadzonymi rok wcześniej rozporządzeniami, dotyczącymi m.in. prowadzenia kontroli wewnętrznej w obiektach. Największym problemem dla właścicieli pływali było znalezienie na rynku akredytowanych laboratoriów, uprawnionych do wykonywania badań jakości wody w obowiązującym zakresie, przy narzuconej dużej częstotliwości badań. Trudności sprawiało również zapewnienie właściwych parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych wody, określonych w znacznie szerszym zakresie, niż do tej pory. Z kolei administratorzy wodociągów borykali się brakiem odpowiedniej bazy laboratoryjnej do przeprowadzania badań dotyczących nowo wprowadzonego monitoringu substancji promieniotwórczych w wodzie pitnej.

W połowie roku 2016 znowelizowano przepisy dotyczące żywienia dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych, zezwalając m.in. na słodzenie przygotowywanych napojów czy podawanie mniejszej ilości owoców i warzyw. W sklepikach szkolnych dopuszczono niektóre wyroby cukiernicze, białe pieczywo, gorzką czekoladę i bezcukrową gumę do żucia. Zniesiono również ograniczenia dotyczące pojemności opakowań z sokami. W roku sprawozdawczym mieliśmy kilka skarg rodziców na niewłaściwy asortyment w sklepikach szkolnych, co z jednej strony świadczy o nierespektowaniu przez agentów przepisów prawa pomimo złagodzonych restrykcji, a z drugiej strony wskazuje na duże zainteresowanie rodziców właściwym odżywianiem ich dzieci.

Serdecznie zapraszam do lektury raportu o stanie sanitarnym powiatu. Mam nadzieję, że zawarte w nim obszernie informacje w wyczerpujący sposób przedstawiają zarówno zasady sprawowanego przez PIS nadzoru, jak i efekty naszych działań.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŻNYCH W POWIECIE WEJHEROWSKIM

Rejestracja podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z powodu choroby zakaźnej prowadzona jest na podstawie zgłoszeń lekarzy i kierowników laboratorium.

W 2016 roku zgłoszono do PSSE w Wejherowie 3788 chorób zakaźnych podlegających obowiązkowi rejestracji, t.j. o 138 jednostek chorobowych więcej niż w 2015 oraz 173415 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych, o ponad 11 tys. więcej niż w poprzednim okresie sprawozdawczym. Z powodu chorób zakaźnych zmarły w powiecie 22 osoby, o ponad połowę więcej niż w roku 2015.

Większa liczba rejestrowanych przypadków chorób zakaźnych wynikała m.in. ze wzrostu zachorowań na ospę wietrzną, większej ilości zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella* oraz biegunek zakaźnych. Natomiast zmniejszyła się prawie o połowę w stosunku do poprzedniego roku liczba wirusowych zakażeń jelitowych, w tym groźnych dla małych dzieci zakażeń rotawirusem. Kilkukrotnie, do 71 wzrosła liczba przypadków krztuśca, ale wynika to w dużej mierze z poprawy diagnostyki w kierunku tej jednostki chorobowej. Dwukrotnie, do 16 wzrosła liczba przypadków zagrażającej życiu inwazyjnej choroby pneumokokowej. Wprowadzenie w 2017r. obowiązkowych szczepień dla małych dzieci przeciwko pneumokokom ma na celu zmniejszenie zarówno liczby przypadków ICHP, jak i bardzo częstych zakażeń układu oddechowego. W dalszym ciągu utrzymuje się trend wzrostowy zachorowań na przenoszoną przez kleszcze boreliozę, o połowę wzrosła liczba przypadków gruźlicy.

Z chorób wieku dziecięcego na tym samym jak w 2015r. niskim poziomie, utrzymują się zachorowania na różyczkę i świnkę. Od wielu lat nie występują zachorowania na odrę, błonicę, poliomyelitis i tężec noworodków. Jest to efekt prowadzonych od wielu lat obowiązkowych szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży.

W ubiegłym roku zarejestrowano 1 przypadek legionellozy, ciężkiego zapalenia płuc. Z uwagi na to, że był to pojedynczy przypadek, nie związany z podróżą poza granice kraju ani z komercyjnym miejscem zakwaterowania, nie podlegał zgłoszeniu do rejestru chorób zakaźnych.

Tabela 1 Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie wejherowskim w latach 2006-2016.

Lp.	Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań											
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
1.	zatrucia pokarmowe	105	91	46	69	81	67	40	55	115	88	124	
2.	Salmonelozy	2	2	-	1	1	0	1	2	-	5	4	
3.	Inne zakażenia pozajelitowe	-	-	-	-	-	-	3	3	-	1	1	
4.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	3	3	1	-	2	-	33	51	125	126	95	
5.	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	18	18	6	26	6	-	-	2	1	2	4	
6.	Lamblioza (giardioza)	2	-	-	3	6	-	3	2	8	10	1	
7.	Wirusowe zakażenia jelitowe	ogółem	138	196	221	281	273	417	744	777	1307	1110	862
		w tym zakażenia wywołane przez rotawirusy	128	167	202	251	242	374	322	213	416	420	222
8.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	89	122	142	195	188	308	398	469	687	450	353	
9.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem	-	-	-	174	131	141	669	796	916	495	570	
10.	Biegunka u dzieci do lat 2	58	45	16	49	26	55	273	345	291	141	119	
11.	Krztusiec	2	1	7	0	3	6	13	20	6	16	71	
12.	Płonica (szkarlatyna)	19	21	153	142	65	58	185	361	274	218	154	
13.	Borelioza z Lyme	22	30	21	15	13	22	32	43	50	47	68	
14.	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	40	41	46	33	42	34	39	37	36	32	47	
15.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	12	4	8	6	7	5	10	15	20	10	6	
16.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	4	-	3	-	-	-	-	11	8	3	2	
17.	Ospa wietrzna	548	460	465	840	922	857	1709	1559	1432	1329	1595	
18.	Różyczka	30	6	31	21	20	3	10	206	11	10	8	
19.	Wirusowe zapalenie wątroby	typu B - przewlekłe	7	10	1	7	7	2	-	2	57	75	78
20.		typu C (definicja z 2005r.+ definicja z 2014r.)	-	1	1	1	2	5	3	8	36	15	12
21.		wykryto jedynie przeciwciała anty-HCV	*	*	*	*	*	2	7	9	18	28	30
22.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	30	5	8	9	16	4	22	12	20	8	13	
23.	Bąblowica	-	-	-	1	-	0	-	-	1	1	1	
24.	Inwazyjna choroba pneumokokowa	4	1	1	3	2	3	5	11	9	9	16	
25.	Grypa i zachorowania grypopodobne	252	889	865	9545	2662	8186	41039	117670	112349	162296	173415	
26.	Grypa u dzieci do lat 14	76	282	239	4793	641	2636	22245	65932	59386	84775	89932	
27.	Gruźlica płuc	x	x	x	x	x	x	x	x	23	17	28	
28.	Zgony z powodu choroby zakaźnej	*	*	*	*	*	*	*	*	19	13	22	

x - rejestr zachorowań na gruźlicę prowadziła Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku

* - brak rejestrów z poprzednich lat

Tabela 2 Przyczyny zgonu z podziałem na grupy wiekowe w 2016r.

Lp.	Przyczyna zgonu / ³	Liczba zgonów wg wieku zmarłych											Ogółem
	Określenie słowne / ⁵	0	1	2-4	5-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60+	
1.	Zakażenie jelitowe <i>Clostridium difficile</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7
2.	Posocznica <i>Streptococcus pyogenes</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
3.	Posocznica MRSA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
4.	Posocznica <i>Streptococcus pneumoniae</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
5.	Posocznica salmonelozowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
6.	Posocznica <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
7.	Grypa	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
8.	Zapalenie opon m-rdz. nieokreślone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
9.	Zapalenie płuc	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
10.	<i>Clostridium perfringens</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
11.	Zapalenie mózgu nieokreślone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Razem		-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	20	22

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 22 zgony z powodu chorób zakaźnych, to jest prawie dwa razy więcej niż w roku wcześniejszym. Najwięcej zgonów, 10 przypadków, nastąpiło z powodu posocznic bakteryjnych, często jako przyczynę zgonu podawano również zakażenia pałeczkami jelitowymi *Clostridium difficile*. Zdecydowana większość zgonów dotyczyła osób starszych, po 60 r.ż., nie notowano zgonów z powodu chorób zakaźnych u dzieci i młodzieży.

W stosunku do wybranych chorób zakaźnych prowadzony jest nadzór epidemiologiczny polegający na przeprowadzaniu wywiadów oraz podejmowaniu działań przeciwepidemicznych w stosunku do osoby chorej lub jej otoczenia (np. chemioprophylaktyka, szczepienia ochronne, szczepienia poekspozycyjne, badania kału, izolacja chorego, samoobserwacja stanu zdrowia).

Tabela 3 Wybrane choroby zakaźne objęte nadzorem epidemiologicznym

		Rok	2015r.	2016r.
Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych			728	1183
Liczba osób objętych nadzorem (ogólnie)			458	604
Liczba osób objętych nadzorem w związku z zatruciem pokarmowym			216	290
w tym osoby skierowane na badanie kału	na obecność pałeczek Salmonella	chorzy	88	124
		nosiciele	27	40
		otoczenie	80	126
	na obecność rotawirusów	chorzy	*	11
		otoczenie	*	11
	na obecność norowirusów	chorzy	*	14
otoczenie		*	11	
Zachorowania na WZW t. B			75	78
Zachorowania na WZW t. C			15	12
Zachorowania na WZW t. B + C			-	2
Osoby skierowane na szczepienie p/w wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	otoczenie WZW t. B		40	35
	nosiciele/chorzy WZW typu C		20	21
Styczność i narażenie na wściekliznę	pokaśania		274	284
	osoby skierowane na szczepienie		32	47
Osoby objęte nadzorem lekarskim/dochozowaniem epidemiologicznym w związku z	narażeniem na zakażenie prątkiem gruźlicy		33	78
	zachorowaniem na gruźlicę		17	28
	krztusiec		16	71
	borelioza		47	68
	zakażenia Haemophilus influenzae		-	4
	zakażenia Streptococcus pneumoniae		9	16

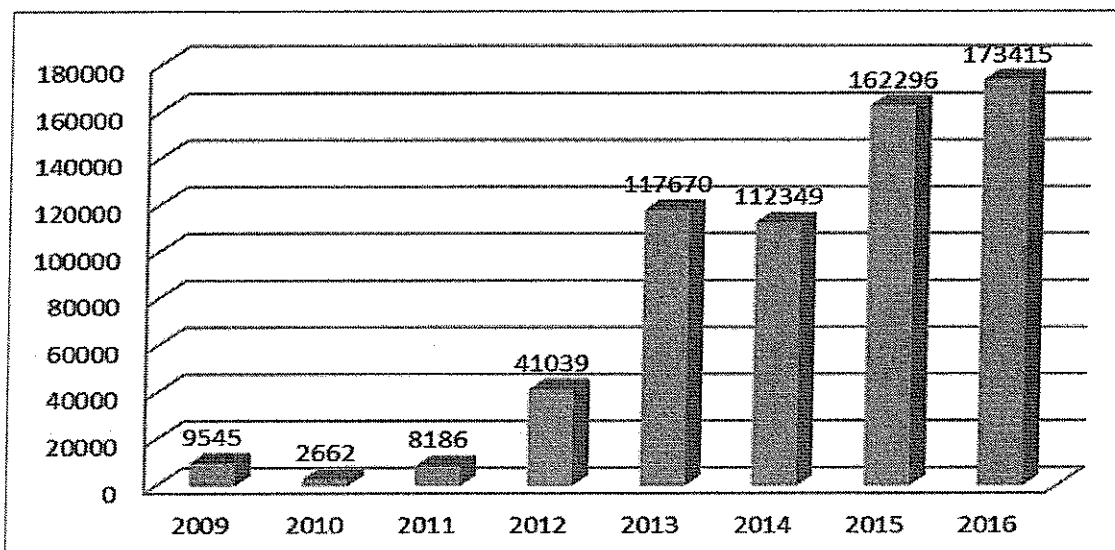
* - brak rejestrów z poprzednich lat

Grypa i zachorowania grypopodobne.

Grypa to ostra choroba układu oddechowego, przenoszona drogą kropelkową (np. przez kaszel, kichanie, kontakt z wydzielinami górnych dróg oddechowych chorego). Grypa nadal stanowi poważny problem zdrowotny, społeczny i ekonomiczny, zarówno ze względu na dużą absencję chorobową generującą straty finansowe u pracodawcy, jak i poważne powikłania pochorobowe typu zapalenie ucha środkowego, górnych i dolnych dróg oddechowych, zapalenie mięśnia sercowego, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i inne.

W ostatnich czterech latach rejestrowaliśmy w powiecie ponad 100 tysięcy zachorowań grypopodobnych rocznie, w 2016 roku ilość zachorowań przekroczyła 173 tysiące. Grypa oraz zachorowania grypopodobne występują przede wszystkim w okresie od września do kwietnia (w tzw. sezonie epidemicznym). Szczyt zachorowań ma miejsce zwykle między styczniem a marcem.

Wykres 1 Liczba zgłoszonych ostrych infekcji górnych dróg oddechowych (w tym przypadków grypy oraz podejrzeń zachorowań na grypę) w powiecie wejherowski w latach 2009 - 2016

Pomimo dostępnych na rynku szczepionek w 2016 roku w powiecie wejherowskim przeciwko grypie sezonowej zaszczepiły się 2653 osoby (o 511 osób więcej niż w roku 2015), co stanowi 1,3% populacji powiatu. Należy podkreślić, że odsetek zaszczepionych w kraju jest 2-3 krotnie wyższy i wynosi około 3,4%. Wdrożenie szczepień przeciw grypie jest szczególnie istotne w grupach ryzyka, tj. ze wskazań klinicznych u osób przewlekle chorych, z obniżoną odpornością, po transplantacji narządów oraz kobietom w ciąży, oraz ze wskazań epidemiologicznych – u małych dzieci, u osób starszych, u pracowników ochrony zdrowia, szkół, handlu, transportu, u pensjonariuszy placówek zapewniających całodobową opiekę osobom starszym lub przewlekle chorym.

Profilaktyka grypy

- szczepienia p/w grypie,
- izolacja chorych do czasu ustania gorączki,
- przestrzeganie zasad higieny kaszlu i higieny rąk,
- dostosowanie ubioru do warunków pogodowych (unikać przegrzewania i wyziębiania organizmu),
- prawidłowe odżywianie (zbilansowane pod względem ilościowym i jakościowym),
- częste wietrzenie pomieszczeń,
- unikanie przebywania w dużych skupiskach ludzi przy zwyżce zachorowań.

Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

Najczęstszą przyczyną zatruc pokarmowych są pałeczki z rodzaju *Salmonella*. W 2016 roku odnotowano 124 przypadki zachorowań wywołanych tymi bakteriami, o 36 zachorowań więcej niż w roku wcześniejszym.

W roku sprawozdawczym zgłoszono 21 ognisk zatruc pokarmowych, dwa mniej niż w roku ubiegłym, z których 11 było wywołanych przez bakterie *Salmonella*. Były to głównie małe, kilkuosobowe ogniska rodzinne, związane z niezachowaniem reżimu higienicznego w trakcie przygotowywania posiłków. Pojawiły się jednak również dwa duże ogniska w szkołach powiatu wejherowskiego. W jednym z ognisk, wywołanym przez norowirusy, objawy wystąpiły u 6 osób z jednej klasy, u wychowawczynie oraz u jednej osoby z otoczenia rodzinnego. W listopadzie ub.r. na terenie jednej z gmin doszło do dużego zbiorowego zatrucia pokarmowego, które objęło jednocześnie uczniów dwóch szkół. W sumie zachorowało 266 dzieci. Prawdopodobnie przyczyną zatrucia była toksyna gronkowcowa. Wszystkie osoby chore oraz osoby z ich najbliższego otoczenia zostały objęte nadzorem epidemiologicznym. Wykonano u nich kontrolne badania kału oraz poinformowano o koniecznych działaniach profilaktycznych zapobiegających szerzeniu się zakażeń.

W roku sprawozdawczym zaobserwowano spadek zakażeń jelitowych w stosunku do roku 2015 o około 20%. Najczęstszym czynnikiem wywołującym zakażenia jelitowe u niemowląt i małych dzieci do 2 roku życia były rotawirusy. Pomimo dostępności na rynku szczepionek w 2016 roku przeciwko rotawirusom zaszczepiono zaledwie 340 dzieci.

Inwazyjna choroba pneumokokowa

Duże zagrożenie dla życia i zdrowia stanowią zachorowania wywołane przez bakterie *Streptococcus pneumoniae* pod postacią inwazyjnej choroby pneumokokowej, w przebiegu której może dojść do zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych lub posocznicy. Pneumokoki są przenoszone drogą kropelkową lub przez kontakt bezpośredni, a bakteria ta występuje powszechnie. Zachorowania najczęściej występują w miesiącach zimowych i wczesną wiosną. Jedyną skuteczną metodą zapobiegania zakażeniom pneumokokowym jest szczepienie ochronne.

Do tej pory szczepionka w Polsce była nieodpłatna tylko dla dzieci do 5 roku życia z grup ryzyka (chorych przewlekle) oraz dla wcześniaków. Zgodnie z aktualnym Programem Szczepień Ochronnych dla dzieci urodzonych od 01.01.2017r. powyższa szczepionka będzie dostępna bezpłatnie jako jedno ze szczepień obowiązkowych.

W 2016r. zarejestrowano 16 przypadków zachorowania na inwazyjną chorobę pneumokokową – w 11 przypadkach zakażenie wywołało posocnicę, w 2 przypadkach posocnicę z zapaleniem opon mózgowo – rdzeniowych, natomiast 3 przypadki to zakażenie nieokreślone. Dwa zachorowania wystąpiły u dzieci do 2-go roku życia, pozostałe zachorowania wystąpiło u osób w wieku powyżej 54 lat. W 5 przypadkach zachorowanie doprowadziło do zgonu pacjenta, w 9 przypadkach do pełnego wyzdrowienia, a 2 osoby wymagają dalszego leczenia i rehabilitacji.

Krztusiec

Krztusiec (koklusz) jest ostrą, bardzo zakaźną chorobą dróg oddechowych występująca wyłącznie u ludzi. Często pojawiają się bardzo poważne powikłania takie jak: ropne zapalenie płuc, ostre zapalenie ucha środkowego, przemijające niedowładności połowicze, czy głuchota. Mogą również wystąpić późne następstwa w postaci zaburzeń w rozwoju umysłowym i fizycznym.

Od kilku lat rejestrujemy stały wzrost zachorowań na krztusiec. W 2016r. na terenie powiatu zarejestrowano aż 71 przypadków choroby – o 55 przypadków więcej niż w roku ubiegłym. W siedmiu przypadkach doszło do zachorowań rodzinnych. Były to dwu-, trzy- i czteroosobowe ogniska, w sumie 19 osób. Notowany tak duży w powiecie wzrost liczby zachorowań na krztusiec można tłumaczyć poprawą diagnostyki tej choroby, może również wskazywać na trwanie szczytu epidemii wyrównawczej notowanej w kraju od roku 2015. Nie bez znaczenia jest dość szybki spadek odporności poszczepiennej jak i naturalnej, po przechorowaniu krztuśca oraz wzrost zjadliwości bakterii.

W 2016 roku wprowadzono w Programie Szczepień Ochronnych obowiązkowe szczepienia przypominające przeciwko krztuścowi u dzieci w 14 roku życia. Z uwagi na potrzebę ochrony noworodków lub nie w pełni uodpornionych niemowląt, wskazane są szczepienia osób dorosłych z otoczenia tych dzieci, w ramach strategii kokonu. W przypadku wystąpienia zachorowania na krztusiec, osoby z najbliższego otoczenia powinny uzupełnić brakujące szczepienia.

Borelioza

Borelioza jest zakażeniem odzwierzęcym, przenoszonym przez kleszcze, którego głównym rezerwuarem są drobne gryzonie zakażone krętkami *Borrelia burgdorferi*. Jest to przewlekła choroba wielonarządowa o dwufazowym przebiegu. W pierwszym stadium choroby pojawia się rumień wędrujący, któremu często towarzyszą na ogół łagodne objawy uogólnione, takie jak zmęczenie, bóle mięśni, gorączka, ból głowy, sztywność karku. Drugie stadium boreliozy związane jest najczęściej z zakażeniem układu nerwowego (neuroborelioza), układu kostno – stawowego lub układu krążenia.

Możliwość zapobiegania i zwalczania choroby jest ograniczona do unikania kontaktu z kleszczami przez stosowanie odpowiedniej odzieży uniemożliwiającej dostanie się kleszcza na skórę, używanie chemicznych środków odstraszających podczas pobytu w lesie i innych miejscach bytowania kleszczy oraz jak najszybsze usuwanie kleszczy ze skóry. Mimo intensywnych prac prowadzonych nad wyprodukowaniem skutecznej szczepionki przeciwko boreliozie do chwili obecnej takiej szczepionki nie ma.

W 2016 r. na terenie powiatu zarejestrowano 68 przypadków boreliozy – o 21 przypadków więcej niż w roku ubiegłym. Notowany wzrost liczby zachorowań na boreliozę w powiecie wejherowskim może wynikać z poprawy diagnostyki tej choroby, szczególnie poprzez wykonywanie okresowych badań profilaktycznych, obejmujących badanie w kierunku boreliozy wśród leśników i innych grup szczególnie narażonych (grzybiarzy, ogrodników, rolników).

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywoływaną przez prątki *Mycobacterium tuberculosis*. Zakażenie szerzy się najczęściej drogą powietrzną-kropelkową, chory obficie prątkuje podczas kaszlu, mówienia czy kichania. W początkowym stadium gruźlica może nie dawać żadnych objawów, jeśli objawy wystąpią to często mają charakter ogólnoustrojowy – osłabienie, podwyższona temperatura ciała, brak łaknienia, utrata masy ciała, nocna potliwość. Najczęściej występującą postacią gruźlicy jest gruźlica płuc, w której przebiegu występuje kaszel trwający powyżej trzech tygodni, odkasztuszanie śluzowej lub śluzowo – ropnej plwociny, niekiedy z domieszką krwi, duszność, ból w klatce piersiowej.

W Polsce stosowane jest obowiązkowe szczepienie przeciw gruźlicy w pierwszej dobie życia dzieci. Osoby chore na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a chorzy prątkujący obowiązkowej hospitalizacji. Ryzyko zachorowania na gruźlicę ograniczają wszystkie czynniki zwiększające naturalną odporność organizmu, takie jak dobre odżywianie, dobre warunki życia, pracy i odpoczynku.

W 2016r. objęto nadzorem epidemiologicznym 28 osób chorych na gruźlicę płuc – o 11 przypadków zachorowań więcej niż w roku poprzednim. Były to zachorowania głównie w grupie osób powyżej 50 roku życia. W ramach nadzoru nad chorymi prowadzimy rejestry oraz monitorujemy proces leczenia. Ponadto ustaliśmy listę osób narażonych na zakażenie prątkiem gruźlicy, w roku 2016 było ich 78, t.j. o 45 osób więcej niż w roku 2015 oraz kierujemy je do lekarza pierwszego kontaktu celem diagnostyki. W roku sprawozdawczym większość zachorowań stanowiły zachorowania pojedyncze, natomiast w jednym z całodobowych ośrodków terapeutycznych wystąpiło pięcioosobowe ognisko gruźlicy, przy 78 osobach narażonych. Osoby podejrzane o zakażenie zostały skierowane na konsultacje specjalistyczne, a osoby chore poddane leczeniu.

SZCZEPIENIA OCHRONNE

W ramach nadzoru nad dystrybucją szczepionek i wykonawstwem szczepień ochronnych, podczas kontroli sanitarnej ocenia się:

- dokumentację medyczną, w tym obieg kart szczepień,
- prawidłowość wypełniania kart szczepień,
- poświadczenia wysyłanych przez przychodnię wezwań na szczepienia,
- zapisy dotyczące przekazania rodzicom/opiekunom dziecka informacji na temat obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych, w tym możliwości wystąpienia NOP-u,
- technikę wykonania szczepień z oceną miejsca wkłucia oraz zachowania zasad aseptyki i antyseptyki,
- warunki techniczne i higieniczno-sanitarne punktów szczepień
- postępowanie z odpadami medycznymi.

Wykonawstwo szczepień

Na terenie powiatu funkcjonuje 29 punktów szczepień, a obowiązkowi szczepień w 2016 roku podlegało 51 496 dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Tabela 4 Analiza wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci w punktach szczepień w 2016 w stosunku do 2015 roku (nie uwzględniono przychodni z bardzo małą ilością dzieci).

Lp.	Nazwa placówki	% zaszczepienia w danym roku											
		Błonica, tężec, krztusiec, Hib, Polio 3 r.ż.		Odra, świnka, różyczka 3 r.ż.		Błonica, tężec, krztusiec 6 rż		Odra, świnka, różyczka 10 rż		Błonica, tężec, krztusiec 14 r.ż.		Błonica, tężec 19 r.ż	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
1	NZOZ Nr 1 Rumia	90	85	96	85	20	36	47	41	79	56	2	18
2	NZOZ „Panaceum” Rumia	99	99	98	99	42	53	57	58	83	50	51	35
3	NZOZ „ARS MEDICA” Rumia	92	89	97	96	58	79	60	84	85	88	82	93
4	NZOZ „I-MED.” Rumia	94	81	96	99	20	25	25	57	44	38	30	67
5	NZOZ Nr 1 Reda	94	93	98	95	45	56	75	63	88	61	68	0
6	NZOZ Nr 3 Reda	89	93	98	96	67	51	58	80	77	76	61	60
7	NZOZ „Śródmiście” Reda	77	88	95	94	54	60	21	100	35	100	83	80
8	NZOZ „Bukowa” Wejherowo	91	96	94	98	1	24	62	97	80	71	58	70
9	NZOZ „Bukowa” filia Bolszewo	94	95	97	98	26	83	Brak dzieci w rocznikach					
10	NZOZ Kaszuby Wejherowo	96	97	100	99	29	78	34	91	89	92	60	81
11	NZOZ Kaszuby Wejherowo filia Fenikowskiego	89	84	98	92	38	56	95	65	83	74	50	76
12	NZOZ „Medycyna Rodzinna” Wejherowo	99	99	98	99	65	94	96	100	96	97	93	92
13	NZOZ Luzino	96	96	98	98	32	67	71	90	96	95	2	0
14	GOZ Choczewo	100	100	100	100	58	92	100	96	98	100	74	63
15	NZOZ Gościcino	93	96	96	95	69	85	95	92	91	93	82	91
16	NZOZ Gniewino	99	99	100	100	79	86	99	99	95	96	70	82
17	NZOZ Szemud	98	95	100	99	58	69	49	98	94	73	17	67
18	NZOZ Szemud filia Kielno	96	93	99	96	17	49	30	57	92	54	62	21
19	NZOZ Linia	100	100	100	100	81	80	65	83	100	86	35	70
20	NZOZ Linia filia Strzepcz	100	100	100	100	77	100	100	98	100	100	100	97
21	SPZOZ Łęczyce	92	92	97	96	40	80	79	91	90	89	82	72
Średnia wyszczepialność		94	94	98	97	74	67	66	82	85	79	58	62

Szczepienia obowiązkowe.

Szczepienia przeciwko WZW typ B i BCG u noworodków, wykonywane w szpitalu tuż po urodzeniu, wynoszą prawie 100%. Pozostałe obowiązkowe szczepienia u dzieci do 3 r. ż. przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, Hib i Polio, wynoszą 94%, a szczepienia przeciwko odrze, śwince, różyczce wykonywane są na wysokim poziomie 97%. Dużo gorzej wyglądają szczepienia przypominające u starszych dzieci. Odsetek 6-latków zaszczepionych przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi wynosi 67%, natomiast 10-latki zaszczepiono przeciwko odrze, śwince, różyczce w 82%. Szczepienia przypominające przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi młodzieży w 14 r.ż. wykonano w 79%, a u 18-latków przeciwko błonicy, tężcowi wykonano na poziomie 62%. Największy odsetek zaszczepionych dzieci w zakresie szczepień podstawowych odnotowano w: NZOZ w Strzeczcu, NZOZ Medycyna Rodzinna w Wejherowie, NZOZ w Gościcinie, NZOZ w Gniewinie, GOZ w Choczewie oraz NZOZ Bukowa filia w Bolszewie. Najniższy odsetek miały przychodnie NZOZ Nr 1 w Rumii, NZOZ Nr 1 w Redzie oraz IMED w Rumii.

Brakujące szczepienia są uzupełniane w starszych rocznikach, z wyjątkiem szczepień 19-latków, ponieważ szczepienia refundowane przez Ministerstwo Zdrowia obejmują młodzież do ukończenia 18 lat (19 r.ż.). Niski odsetek zaszczepienia młodzieży w 19 r.ż. spowodowany jest głównie tym, iż są to już osoby pełnoletnie i same niechętnie zgłaszają się na szczepienia ochronne. Mało skuteczny też jest sposób wzywania na szczepienia przez podmioty szczepiące. Są to najczęściej ogólnodostępne ogłoszenia w pomieszczeniach przychodni a nie indywidualne wezwania.

Niewielkie pogorszenie wyszczepialności w roku sprawozdawczym w stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano w rocznikach 6-cio i 14-latków uodparnianych przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi. Częściowo miało to związek z przejściowym niedoborem preparatów szczepionkowych refundowanych z Ministerstwa Zdrowia dla 6-cio latków.

Oprócz szczepień obowiązkowych u dzieci i młodzieży Program Szczepień Ochronnych zawiera również wykaz szczepień obowiązkowych dla osób z grup ryzyka.

Wybrane szczepienia obowiązkowe w grupach ryzyka.

1. Przeciwko ospie wietrznej zaszczepiło się 361 osób., to jest o 144 więcej niż w roku wcześniejszym. Przypominamy, że do nieodpłatnych szczepień uprawnione są nie tylko dzieci uczęszczające do żłobka czy klubów dziecięcych ale również dzieci do ukończenia 12 roku życia przebywające w rodzinnych domach dziecka, domach pomocy społecznej, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, zakładach opiekuńczo – pielęgnacyjno-leczniczych oraz dzieci (wraz z otoczeniem do 13 roku życia, które nie chorowało na ospę wietrzną) zakażone HIV, z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji, przed leczeniem chemioterapią lub immunosupresją.

2. U 147 osób z grup ryzyka (tj. uczniowie i studenci szkół medycznych, osoby wykonujące zawód medyczny oraz osoby z otoczenia osób zakażonych HBV i osoby zakażone HCV) wykonano szczepienia przeciwko WZW typu B.
3. Przeciwno chorobom wywołanym przez pneumokoki zaszczepiono 1455 osób, w roku wcześniejszym szczepieniom poddało się dużo mniej, bo 468 osób. Głównie są to dzieci z niską masą urodzeniową, wcześniaki oraz dzieci przewlekle chore.

Szczepienia zalecane (odpłatne).

W 2016 roku przeciwko ospie wietrznej zaszczepiło się 361 dzieci, dwa razy więcej niż w roku wcześniejszym. Przeciwno zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego, odpowiedzialnego za raka szyjki macicy zaszczepiono 498 dziewcząt w wieku 12-13 lat, o ponad 100 więcej niż w roku wcześniejszym. Głównie były to szczepienia refundowane przez gminę Luzino, gminę Reda i gminę Rumia w ramach programu profilaktycznego.

Przeciwko biegunkom wywołanym przez rotawirusy zaszczepiono 340 dzieci, przeciwko zakażeniom wywołanym przez meningokoki zaszczepiło się 115 osób, liczba uodparnianych osób była zbliżona do roku wcześniejszego. Przeciwno grypie zaszczepiło się 2653 osób, co stanowi zaledwie 1,3% populacji powiatu. W roku wcześniejszym odsetek ten wynosił 0.9%.

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP).

Niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) - jest to nieprawidłowa reakcja organizmu, mająca związek z podaną szczepionką.

Tabela 5 Występowanie NOP-ów w latach 2011-2016 (z podziałem na rodzaj)

Lata/rodzaj NOP	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ciężki	0	0	0	0	0	0
poważny*	1	1	2	3	4	4
łagodny	6	7	10	25	13	23
suma	7	8	12	28	17	27

*wszystkie NOP- y poważne zakończone pełnym powrotem do zdrowia

W roku sprawozdawczym zwiększyła się dwukrotnie w stosunku do roku poprzedniego liczba zgłoszonych łagodnych odczynów poszczepiennych. Świadczy to o poprawie zgłaszalności NOP-ów zarówno przez rodziców jak i lekarzy I-go kontaktu. Tego typu odczyny nie stanowią zagrożenia dla zdrowia i życia osób szczepionych, i świadczą o powstawaniu właściwej odpowiedzi immunologicznej na podaną szczepionkę. Tak jak w latach poprzednich, nie odnotowano NOP-ów ciężkich, zagrażających życiu i pozostawiających trwałe następstwa.

Egzekwowanie obowiązku szczepień ochronnych.

Do chwili obecnej odnotowano 417 rodziców, którzy odmawiają wykonania szczepień swoich dzieci. Obowiązek wykonania zaległych szczepień dotyczy 307 dzieci, to jest o 58 dzieci więcej, niż w roku wcześniejszym.

W stosunku do osób uchylających się od obowiązku zaszczepienia swoich dzieci powadzone jest postępowanie egzekucyjne, gdzie wierzycielem tego obowiązku jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie, a egzekutorem jest Wojewoda Pomorski.

W roku 2016 wysłano 52 pisma zachęcające do szczepień, 52 wezwania do wykonania szczepienia oraz 28 upomnień informujących o wdrożeniu postępowania egzekucyjnego w przypadku dalszego nie wykonania obowiązku szczepień. W wyniku podjętych działań 95 uchylających rodziców zdecydowało się na podjęcie szczepień ochronnych u swoich dzieci.

W 2016 roku Wojewoda Pomorski, na wniosek Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wejherowie nałożył 11 grzywien o łącznej wartości 60 000 złotych w celu przymuszenia do wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych. W wyniku nałożonych grzywien wyegzekwowano wykonanie zaległych szczepień ochronnych u 3 dzieci. W wyniku prowadzonej egzekucji administracyjnej rodzice złożyli 12 wniosków z zarzutami do prowadzonych postępowań.

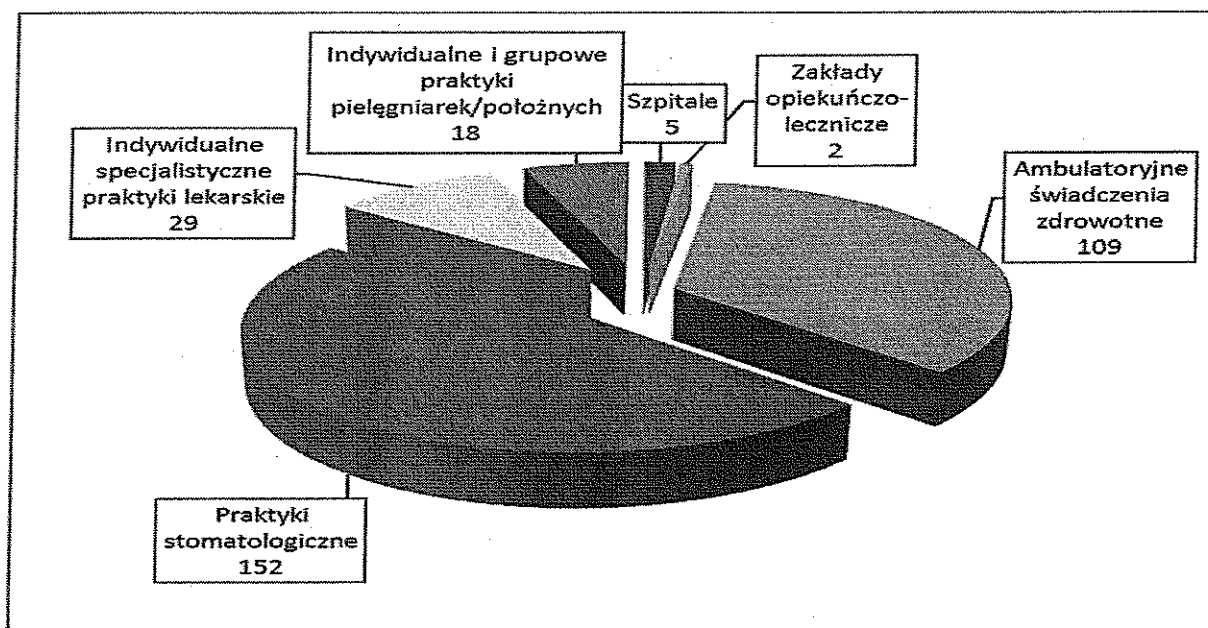
STAN SANITARNY PODMIOTÓW MEDYCZNYCH ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI LECZNICZE

Podmioty lecznicze znajdujące się na terenie powiatu – 318 obiektów, w tym:

- Szpitale – 5
  - Szpital Specjalistyczny w Wejherowie
  - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pomorskie Centra Kardiologiczne - Wejherowo, w budynku Szpitala Specjalistycznego w Wejherowie
  - MED-ORAL Spółka z o.o. w Rumi
  - NZOZ „PROOKO” Szpital jednego dnia w Rumi
  - Oddział Rehabilitacyjny Szpitala Uzdrowskiego Sopot w Koleczkowie
- Zakłady opiekuńczo-lecznicze – 2
- Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (ZOZ-y) – 109
- Praktyki Stomatologiczne – 152
- Indywidualne Specjalistyczne Praktyki Lekarskie – 29
- Indywidualne i Grupowe Praktyki Pielęgniarek/Położnych – 18

W 2016 roku zarejestrowano 26 nowych obiektów.

Wykres 2 Podmioty lecznicze na terenie powiatu wejherowskiego

W 2016 roku przeprowadzono 359 kontroli sanitarnych, w tym zakłady opieki zdrowotnej były kontrolowane 2x w roku, a gabinety praktyk lekarskich 1x na dwa lata.

Przeprowadzając kontrole sanitarne oceniano warunki sanitarno-techniczne pomieszczeń i ich funkcjonalność, postępowanie z brudną bielizną, postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi oraz sposób zaopatrzenia w wodę. Szczególny nacisk położono na zapobieganie zakażeniom zakładowym/szpitalnym poprzez kontrole opracowanych i stosowanych procedur.

Podczas kontroli podmiotów medycznych najczęściej stwierdzano nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego, sanitarno-higienicznego, prowadzenia kontroli wewnętrznej w zakresie zapobiegania zakażeniom wewnątrzzakładowym oraz opracowania i wdrożenia procedur mających na celu zapobieganie tym zakażeniom.

W celu podniesienia standardu świadczonych usług medycznych placówki są wyposażane w nowoczesny sprzęt medyczny, poprawiano bieżący stan sanitarno-techniczny obiektów, odnawiano powłoki malarskie ścian, zapewniono właściwy stan techniczny podłóg, prowadzono prace budowlane związane z rozbudową i przebudową obiektów w celu dostosowania pomieszczeń do obowiązującego rozporządzenia lub rozszerzenia zakresu świadczonych usług. Większość placówek spełnia obecnie wymagania obowiązujących przepisów.

Ustawodawca po raz kolejny przesunął termin realizacji tzw. Programów dostosowawczych, czyli termin dostosowania pomieszczeń i urządzeń podmiotów wykonujących działalność leczniczą do obowiązujących przepisów na 31 grudnia 2017r.

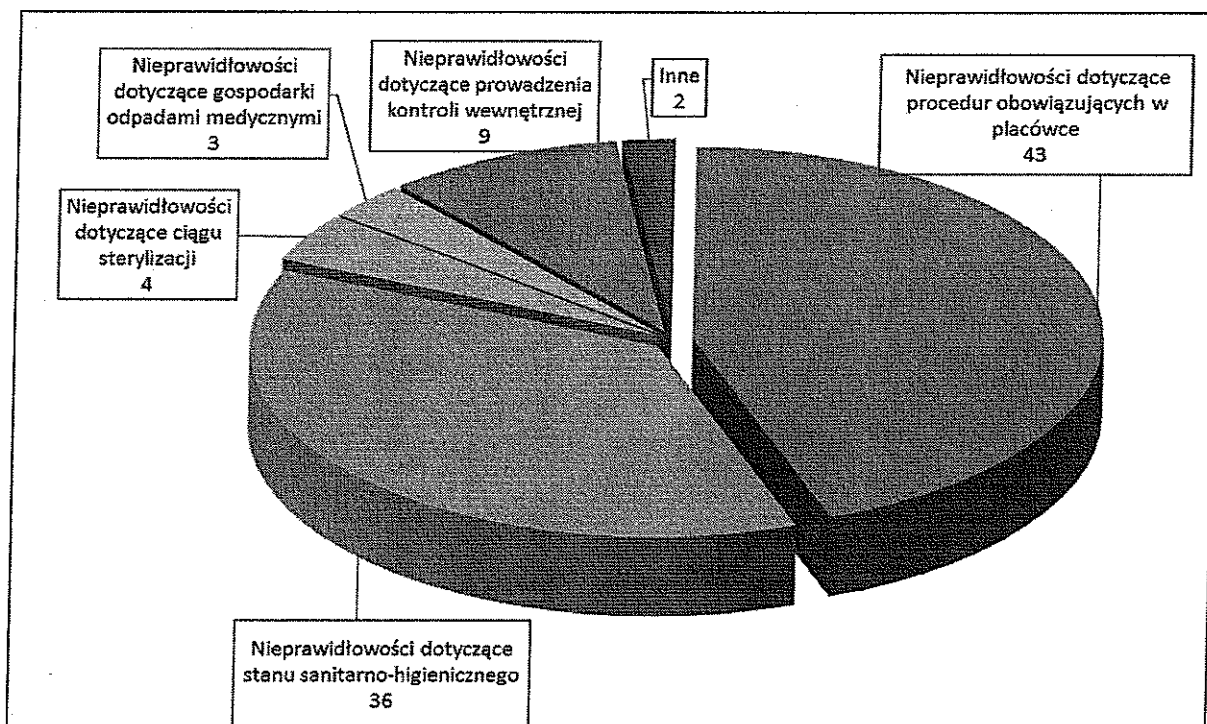
W roku 2016 nałożono 2 mandaty na łączną kwotę 300 zł za niewłaściwą gospodarkę odpadami medycznymi oraz nie stosowanie się do procedur obowiązujących w placówce. Ponadto wydano 58 decyzji administracyjnych ze względu m.in. na niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń (ubytki w ścianach, posadzkach, brudne ściany, sufity, zniszczona stolarka drzwiowa,

uszkodzone wyposażenie), nie zachowanie właściwego ciągu sterylizacji narzędzi, brak wdrożenia procedur, brak przeprowadzania kontroli wewnętrznej, brak rozdziału przyjmowania dzieci zdrowych od pozostałych pacjentów.

W ubiegłym roku przeprowadzono łącznie 17 kontroli w Szpitalu Specjalistycznym w Wejherowie. Ogólny stan szpitala oceniono jako dobry. Na bieżąco prowadzone są prace naprawczo-remontowe w celu zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego obiektu. Największe prace remontowe wykonane w 2016 roku w szpitalu dotyczyły przebudowy i modernizacji I piętra Oddziału Pediatrii. Wymieniono podłogi, odnowiono powłoki malarskie ścian oddziału, zamontowano nowy sufit w korytarzu oddziału, wymieniono stolarkę drzwiową. Z wyjątkiem dwóch sal zlikwidowano śluzy w salach chorych. W gabinecie zabiegowym wymieniono oświetlenie.

Stan sanitarno - higieniczny pozostałych szpitali nie budzi zastrzeżeń. Natomiast w stosunku do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej "UZDROWISKO SOPOT" w Sopocie Centrum Rehabilitacji "Zielone Wzgórze" Koleczkowo ul. Pod Lasem 1 prowadzone jest postępowanie administracyjne mające na celu poprawę stanu sanitarno - higienicznego.

Wykres 3 Stwierdzonych nieprawidłowości w podmiotach medycznych

Interwencje dotyczące podmiotów medycznych

W roku 2016 zgłoszono 9 interwencji dotyczących najczęściej braku stosowania procedur medycznych związanych z higieną rąk oraz niewłaściwym postępowaniem z narzędziami wielorazowego użytku, oraz pojedyncze skargi dotyczące nie zachowania rozdziału przyjmowania dzieci zdrowych od pozostałych pacjentów, wykorzystania wody o zmienionym składzie organoleptycznym w wirówkach w zakładzie rehabilitacji, złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń,

uruchomienia pracowni rtg w sąsiedztwie lokalu mieszkalnego. Pięć zgłoszonych skarg było zasadnych.

Nadzór nad postępowaniem z odpadami medycznymi

Obowiązek gospodarowania odpadami spoczywa na wytwórcy odpadów. Wytwórca zakaźnych odpadów medycznych jest zobowiązany do przekazania tych odpadów specjalistycznej firmie transportowej, posiadającej wymagane zezwolenia, w celu przetransportowania ich do wskazanego przez niego miejsca unieszkodliwienia (spalarni). Każdy pojemnik i każdy worek z odpadami medycznymi powinien posiadać widoczne oznakowanie identyfikujące wytwórcę (kod odpadów w nich przechowywanych, siedzibę wytwórcy odpadów, datę zamknięcia). Wytwórca zakaźnych odpadów medycznych jest zwolniony z odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami dopiero z chwilą ich unieszkodliwienia przez termiczne przekształcenie. Dokument potwierdzający unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych wydawany jest przez spalarnię w postaci zestawienia wyszczególniającego rodzaje i masę tych odpadów poddanych unieszkodliwieniu w ciągu jednego miesiąca.

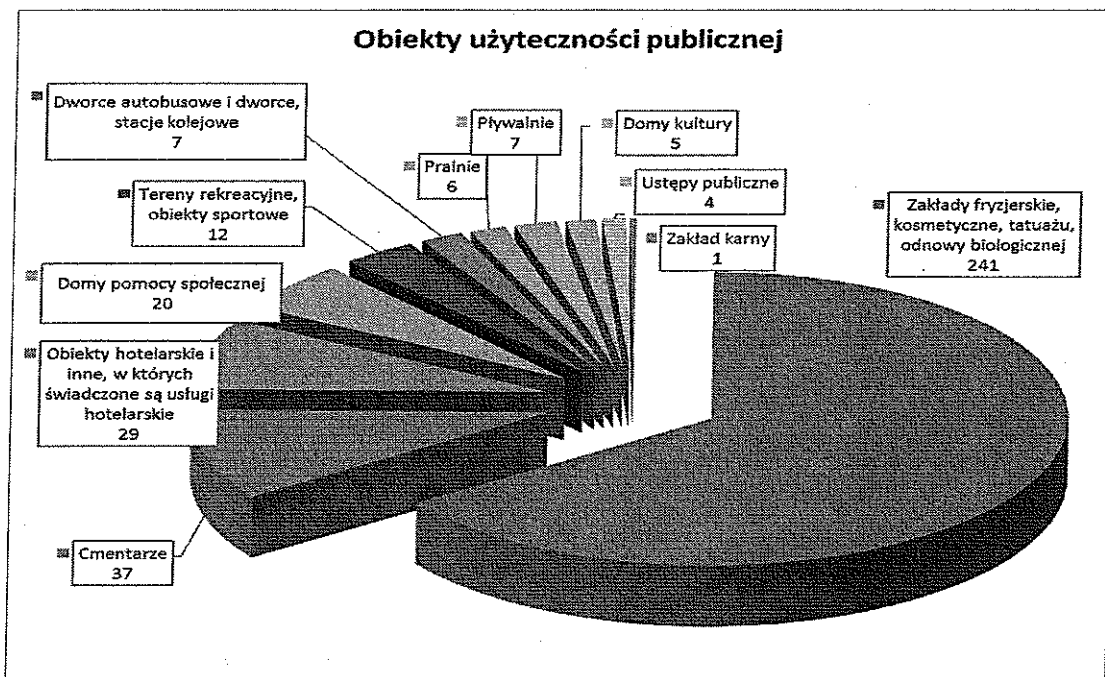
Nadzór sanitarny nad odpadami medycznymi dotyczy sposobu postępowania z odpadami medycznymi w obiektach tj. segregacji, opisywania, magazynowania, transportu wewnętrznego oraz przekazywania do unieszkodliwienia. Stwierdzone w podmiotach medycznych nieprawidłowości na terenie powiatu były mniej liczne, niż w roku wcześniejszym, nałożono 1 mandat za nieprawidłową gospodarkę odpadami medycznymi na kwotę 200 zł. (W roku 2015 – 5 mandatów na kwotę 1500zł)

W roku 2016 Zakład utylizacji odpadów EKO-DOLINA w Łęczycach zgłosił 19 przypadków pojawienia się niebezpiecznych odpadów medycznych w odpadach komunalnych, rok wcześniej było 13 interwencji. Tylko w trzech przypadkach zidentyfikowano wytwórcę odpadów – placówki medyczne spoza powiatu wejherowskiego, pozostałych nie można było ustalić. Zakład EKO-DOLINA przekazał odpady do unieszkodliwienia podmiotowi uprawnionemu.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

Wykres 4 Liczba obiektów użyteczności publicznej ujętych w ewidencji

Kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 234 obiektach użyteczności publicznej z 371 ujętych w ewidencji. Kontrole objęły następujące grupy obiektów:

- Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej – 153 kontrole,
- Obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie – 35 kontrole,
- Ustępy publiczne – 4 kontrole,
- Domy pomocy społecznej (placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym fizycznie, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku) – 35 kontrole,
- Dworce autobusowe i kolejowe, stacje kolejowe – 6 kontrole,
- Tereny rekreacyjne, obiekty sportowe – 7 kontrole,
- Pływalnie – 8 kontrole,
- Domy kultury – 3 kontrole,
- Cmentarze – 12 kontrole,
- Zakład karny - 1 kontrola,
- Pralnie – 5 kontrole.

Ponadto przeprowadzono 20 innych kontroli w tym:

- ekshumacji – 19 kontrole,
- środków transportu – 11 (autokary, samochody do przewozu zwłok),
- stadnina koni – 1 kontrola,
- ART PARK Bolszewo w związku ze Światowymi Dniami Młodzieży – 3 kontrole.

W w/wymienionych obiektach oceniano m.in.:

- Stan techniczno-higieniczny pomieszczeń i ich wyposażenia,
- Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia,
- Właściwą gospodarkę odpadami (w tym odpadami medycznymi w zakładach kosmetycznych) i ściekami,
- Postępowanie z bielizną (obiekty hotelarskie, domy pomocy społecznej),
- Dbalność o stan bieżący czystości pomieszczeń oraz otoczenia obiektu,
- Na cmentarzach – zapewnienie punktów poboru wody oraz pojemników na odpady, ogrodzenie terenu.

W kontrolowanych obiektach stwierdzono nieco mniej nieprawidłowości niż w roku wcześniejszym, wydano 4 decyzje merytoryczne, 11 decyzji płatniczych na łączną kwotę 1757 zł oraz wystawiono 2 mandaty na łączną kwotę 300 zł.

Obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W 2016 r. skontrolowano 29 tego typu obiektów, ujętych w ewidencji (łącznie 35 kontroli):

- hotele – 15
- inne świadczące usługi noclegowe – 8
- ośrodki wypoczynkowe – 3
- pola namiotowe - 3

Podczas kontroli zwracano uwagę m.in. na:

- zaopatrzenie w bieżącą wodę ciepłą i zimną, jakość wody,
- gospodarkę ściekami i odpadami,
- postępowanie z brudną bielizną i pościelą,
- procedury utrzymania czystości, stosowane środki czystości i dezynfekcyjne,
- funkcjonowanie instalacji wentylacyjnej i klimatyzacji,
- dokumentację zdrowotną pracowników.

Szczególną uwagę zwracano na właściwą eksploatację instalacji ciepłej wody użytkowej i klimatyzacji w aspekcie zagrożenia bakteriami *Legionella* sp. oraz przeprowadzano badania temperatury wody. Natomiast właściciele bądź zarządcy obiektów hotelarskich sporadycznie zlecają przeprowadzenie badania wody w kierunku obecności tych bakterii.

Większość skontrolowanych obiektów posiadała właściwy stan sanitarny. W jednym hotelu stwierdzono niewłaściwą temperaturę ciepłej wody użytkowej oraz niewłaściwy stan sanitarno-techniczny w pomieszczeniach hotelowych oraz w części odnowy biologicznej. Wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Na wniosek właścicieli/zarządców obiektów hotelarskich Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie wydaje opinię o spełnianiu wymagań sanitarnych w przypadku ubiegania się podmiotów o kategoryzację lub w przypadku konieczności jej aktualizacji, w związku z zaplanowaną kontrolą przez przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego. W roku 2016 wydano 5 opinii.

Obiekty prowadzące całodobową opiekę nad osobami przewlekle chorymi lub osobami w podeszłym wieku.

Nadzorem sanitarnym objętych jest 20 domów opieki. W większości są to placówki, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej posiadają wymagane zezwolenie wojewody na prowadzenie takiej działalności.

Kontrole potwierdziły w 5-ciu przypadkach prowadzenie przedmiotowej działalności nielegalnie, bez wymaganego zezwolenia wojewody, oraz bez zatwierdzenia pionu żywienia. Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono w placówkach zlokalizowanych na terenie Rumii. We współpracy z Urzędem Wojewódzkim podejmowaliśmy działania w celu oceny warunków panujących w takich obiektach oraz w celu przymuszenia do zalegalizowania prowadzonej działalności. Placówki te nie spełniają obowiązujących wymogów koniecznych do rejestracji, a modernizacje obiektów wymagają dużych nakładów finansowych. W efekcie podjętych działań jedna z placówek w Rumii zaprzestała działalności.

Podczas kontroli w trzech placówkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz niewłaściwą temperaturę ciepłej wody użytkowej. W jednym przypadku wystawiono mandat karny na kwotę 200 zł za niewłaściwą gospodarkę odpadami medycznymi.

W roku 2016 wpłynęła 1 interwencja na niewłaściwe warunki panujące w domu opieki na terenie powiatu. Podczas próby przeprowadzenia kontroli stwierdzono, że w obiekcie prowadzona jest inna działalność.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej oraz tatuażu.

Nadzorem sanitarnym objętych jest w sumie 241 zakładów, z których skontrolowano 153 obiekty. W roku 2016 powstało 18 nowych obiektów, 17 zlikwidowano.

Przeprowadzając kontrole sanitarne oceniano warunki sanitarno-techniczne pomieszczeń i ich funkcjonalność, postępowanie z narzędziami, bielizną oraz postępowanie z odpadami. W zakładach kosmetycznych szczególny nacisk położono na zapobieganie zakażeniom poprzez kontrole:

- opracowanych i stosowanych procedur mających na celu zapobieganie zakażeniom,
- właściwe postępowanie z narzędziami wielorazowego użytku wykorzystywanymi do zabiegów z naruszeniem ciągłości tkanki,
- właściwe postępowanie z niebezpiecznymi odpadami medycznymi.

Podczas kontroli najczęściej stwierdzano nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego, sanitarno-higienicznego, opracowania i wdrożenia procedur. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono w 1 zakładzie kosmetycznym mandat na kwotę 100 zł za zły stan sanitarny przy świadczeniu usług.

Chętni właściciele i pracownicy zakładów kosmetycznych, tatuażu, studiów fryzjerskich brali udział w bezpłatnych szkoleniach realizowanych w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi członkowskimi Unii Europejskiej

„Zapobieganie zakażeniom HCV”, współfinansowanego przez Szwajcarię oraz Ministra Zdrowia.

Ustępy publiczne

W 2016 skontrolowano 4 ustępy publiczne stałe, ujęte w ewidencji, które zlokalizowane są jedynie w Wejherowie. Uciążliwy jest brak stałych ustępów publicznych zwłaszcza w miejscowościach wypoczynkowych, przy szlakach turystycznych, dworcach i cmentarzach na terenie powiatu. Zastępczo w miejscach tych ustawiane są sezonowo toalety typu Toi-Toi, często bez umywalk. Ich stan z reguły nie budzi zastrzeżeń.

Światowe Dni Młodzieży

W związku z przewidywanym wzmożonym ruchem pielgrzymkowym oraz turystycznym, związanym z obchodami XXXI Światowych Dni Młodzieży oraz Dniami Diecezjalnymi w okresie od 19 do 25 lipca 2016r. w Starostwie Wejherowskim odbyło się w dniu 07.06.2016r. spotkanie, podczas którego omówiono m.in. liczbę uczestników przebywających na terenie powiatu wejherowskiego, program pobytu, sposób zakwaterowania, zapewnienia wystarczającej liczby środków transportu (autokary, autobusy MZK, SKM), pracy służb porządkowych.

Zgodnie z zaleceniami Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nawiązano współpracę z Parafiami Rumii, Redy i Bolszewa, biorącymi udział w Dniach Diecezjalnych oraz Światowych Dniach Młodzieży w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, bezpieczeństwa zdrowotnego wody oraz zgodnego z wymaganiami stanu sanitarno-higienicznego miejsc zakwaterowania, przebywania i noclegu pielgrzymów.

W Gimnazjum w Bolszewie, w którym zaplanowano zakwaterowano około 300 osób, podjęto czynności w celu oceny warunków sanitarno-higienicznych. Pobrano do badania próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z pionu kuchennego oraz próbki ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii *Legionella sp.* z węzła sanitarnego z prysznicami. W badaniach stwierdzono obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej w ilości 1600 jtk/100ml. Podjęte niezwłocznie działania doprowadziły jakość ciepłej wody użytkowej w budynku do obowiązujących norm sanitarnych jeszcze przed zakwaterowaniem młodzieży.

Nawiązano współpracę z przedstawicielami Gminy Wejherowo, która zabezpieczała miejscowość Bolszewo od strony sanitarno-porządkowej, tj. zapewnienie dostatecznej ilości toalet i koszy na śmieci w Art Parku oraz terenach leśnych w Piaśnicy podczas uroczystości.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W roku 2016 skontrolowano 12 cmentarzy, z 37 ujętych w ewidencji. Na terenie wielu cmentarzy znajdują się kostnice i kaplice. Stan sanitarno-higieniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Wydano 112 decyzji zezwalających na ekshumacje zwłok, 30 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok z zagranicy oraz 1 decyzję zezwalającą na przewóz zwłok poza granice kraju.

Interwencje z zakresu higieny komunalnej

W roku 2016 zgłoszono w sumie 26 interwencji, w większości były to sprawy, w których inspekcja sanitarna nie jest organem właściwym. Przekazywano je zgodnie z art. 65 § 1 kpa do odpowiednich organów tj. starostwa, prezydenta, burmistrzów i wójtów.

W sumie PPIS w Wejherowie rozpatrzył 5 interwencji dotyczących jakości wody do spożycia, zanieczyszczenia piasku w piaskownicach, złych warunków sanitarno-higienicznych w zakładzie fryzjersko-kosmetycznym, Urzędzie Miasta oraz stadninie koni.

Opiniowanie zabezpieczenia imprez masowych pod względem sanitarnym

W roku 2016 wydano 12 opinii na następujące imprezy masowe:

- „Koncert Zespołów Rezerwat, Bratanki” w dniu 03.05.2016r. na Stadionie Miejskim w Rumi przy ul. A.Mickiewicza 43;
- "Dni Redy 2016" w dniu 11.06.2016r. na Stadionie MOSIR w Redzie;
- „Dzień Jakuba” w dniu 21.05.2016r. na Placu Jakuba Wejhera w Wejherowie;
- „Dni Gminy Gniewino” w dniu 25.06.2016r. na Placu Koncertowym w Czymanowie;
- „Koncert Kamila Bednarka”, w dniu 15.08.2016r. na Boisku sportowym przy Samorządowym Gimnazjum w Bolszewie;
- "Festyn Wakacyjny" w dniu 31.07.2016r. na terenie Polany przy Amfiteatrze Miejskim w Wejherowie, ul. Wybickiego 1;
- „Kabaretowy Dobry Wieczór” w dniu 23.09.2016r. w Hali Widowiskowo-Sportowej MOSIR w Rumi przy ul. Mickiewicza 49;
- "Open Air Hip Hop Festival" w dniu 02.09.2016r. na terenie Polany przy Amfiteatrze Miejskim w Wejherowie, ul. Wybickiego 1;
- „Gala Disco Polo” w dniu 27.08.2016r. na terenie Boiska Sportowego w Szemudzie przy ul. Sportowej;
- „Professional Armwrestling World Cup, Złoty Tur World Cup Rumia 2016”, która odbędzie się w dniach 19-20.11.2016r. w Hali Widowiskowo-Sportowej MOSiR w Rumi przy ul. Mickiewicza 49;
- „Luzińskie kolędowanie z zespołem Golec uOrkiestra" w dniu 05.01.2017r. w Hali Widowiskowo-Sportowej im. Marszałka Macieja Płażyńskiego w Luzinie przy ul. Mickiewicza 22;
- „SYLWESTER w PARKU” w dniach 31.12.2016r. – 01.01.2017r. na polanie piknikowej przy Amfiteatrze Miejskim w Wejherowie, ul. Wybickiego 1.

Uzgadniano m.in. sposób postępowania z odpadami, zapewnienie dostatecznej ilości toalet, badanie jakości wody w punktach czerpalnych (punkty medyczne i gastronomiczne), zgodnie z wytycznymi Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Zwracano uwagę na to, że punkty gastronomiczne muszą posiadać decyzję właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na prowadzenie działalności.

Ocena stanu sanitarnego kąpielisk

W roku 2016 na terenie powiatu wejherowskiego funkcjonowało 7 miejsc wykorzystywanych do kąpieli tj:

- ✓ nad jeziorem Zawiat w miejscowości Bieszkowice,
- ✓ nad jeziorem Wysoka w miejscowości Kamień,
- ✓ nad morzem Bałtyckim w miejscowości Lubiatowo,
- ✓ nad jeziorem Strzecz w miejscowości Strzecz,
- ✓ nad jeziorem Żarnowieckim w miejscowości Nadole,
- ✓ nad Morzem Bałtyckim –w miejscowości Stilo, wejście 52,
- ✓ nad Morzem Bałtyckim–w miejscowości Szklana Huta, Osieki wejście nr36.

Woda w badanych miejscach wykorzystywanych do kąpieli była przydatna do kąpieli, jedynie czasowo w okresie od 27.07.2016r. -19.08.2016r. w kąpielisku w miejscowości Kamień stwierdzono zakwit sinic i wydano orzeczenie o braku przydatności wody do kąpieli.

Ocena stanu sanitarnego basenów

Na terenie powiatu wejherowskiego nadzorujemy jakość wody w ośmiu obiektach basenowych. Trzy z nich zlokalizowane są przy szkołach (tj.: przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Gniewinie, przy Zespole Szkół nr 3 w Wejherowie, przy Gimnazjum nr 1 w Rumi), cztery w hotelach (Hotel Faltom w Rumi, Hotel Victoria Bolszewo, Hotel Olimp w Wejherowie, Hotel Mistral w Gniewinie) oraz jeden aquapark (Aquapark Reda). Ich stan sanitarno-higieniczny, techniczny oraz jakość wody nie budziły zastrzeżeń.

Od czerwca 2016r. właściciele basenów zobowiązani są do prowadzenia badań jakości wody co dwa tygodnie w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowie z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015r., poz. 2016). Ponadto administrator basenu w celu zapewnienia właściwych warunków higienicznych na obiekcie prowadzi m.in. stały monitoring parametrów fizykochemicznych wody, regularne mycie i czyszczenie niecek basenowych i innych urządzeń, kontroluje obciążenie tych elementów osobami kąpiącymi się.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie przeprowadza w ciągu roku jedno urzędowe badanie wody „basenowej”. Jednocześnie sprawuje nadzór nad:

1. wynikami badań wody wykonanymi przez właścicieli basenów,
2. stanem technicznym i higienicznym obiektu,
3. przestrzeganiem regulaminów pływalni.

W sierpniu 2016r został oddano do użytku Aquapark Reda, duży zespół basenów rekreacyjnych, w którym mieszczą się m.in. basen pływacki, jacuzzi na 24 osoby z hydromasażem i gejzerem wodnym (wulkan), zatopiony zamek, gdzie znajdują

się ławeczki z masażerami karku i pleców oraz bicz wodne, rwąca rzeka, zjeżdżalnie, basen dla małych dzieci oraz sauny.

OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA.

Woda mieszkańcom powiatu wejherowskiego dostarczana jest w całości z ujęć podziemnych. PSSE w Wejherowie nadzoruje 75 wodociągów (4 wodociągi miejskie, pozostałe 71 wiejskie), które zaopatrywane są z 156 studni głębinowych. Woda z ujęć głębinowych charakteryzuje się ustabilizowanym składem fizykochemicznym i czystością bakteriologiczną. Woda pozyskiwana jest z utworów kredy, trzeciorzędu i czwartorzędu. Przy 55 ujęciach funkcjonują stacje uzdatniania wody, w pozostałych przypadkach mieszkańcom dostarczana jest woda surowa spełniająca wymagania sanitarne. Proces uzdatniania wody obejmuje przede wszystkim wytrącenia związków żelaza i manganu.

W wodociągach miejskich w ramach badań urzędowych jakość wody była badana średnio 1 razy w miesiącu, natomiast w wodociągach gminnych średnio 1-2 razy w roku. Właściciele wodociągów dodatkowo prowadzą własną kontrolę wewnętrzną jakości wody w oparciu o harmonogram uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Wejherowie.

Nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi sprawowany jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2015r., poz. 1989).

Tabela 6 Struktura wodociągów uwzględniająca ilość produkowanej wody

Wodociągi o produkcji m ³ /d	Ilość wodociągów	Ilość zaopatrywanych osób
≤100	44	21452
101-1000	18	51368
1001-10000	3	129153
Pozostałe (lokalne, sezonowe)	10	605

Trzy największe ujęcia wody o produkcji >1000m³/d administrowane są przez PEWIK GDYNIA Sp. z o.o., są to: Stacja Uzdatniania Wody „Cedron” w Wejherowie, Stacja Uzdatniania Wody Reda, Stacja Uzdatniania Wody „Brzozowa” GBO w Gościcinie.

SUW Cedron

- Włączenie do eksploatacji ujęcia: 1960r.;
- Przekazanie do eksploatacji stacji uzdatniania: 1987r.;
- Woda czerpana z utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych;

- Liczba czynnych studni głębinowych: 19;
- Stacja uzdatniania wody pracuje w układzie opartym na procesie napowietrzania i filtracji jednostopniowej;
- W 2013 roku wyznaczono strefę ochronną ujęcia wody podziemnej (tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej);
- Na przełomie roku 2013/2014 prowadzono generalną modernizację Stacji
- Zaopatrywany obszar – miasto Wejherowo, 50375 odbiorców.

SUW Reda

- Włączenie do eksploatacji ujęcia: 1968r.
- Przekazanie do eksploatacji stacji uzdatniania: 1972r., generalna modernizacja SUW: 2008;
- Zatwierdzone zasoby wód podziemnych: 1600 m³/h w tym: z utworów czwartorzędowych: 1250 m³/h z utworów trzeciorzędowych: 350 m³/h;
- Liczba czynnych studni głębinowych: 17;
- Stacja uzdatniania wody pracuje w układzie opartym na procesie napowietrzania i filtracji jednostopniowej;
- OW 2013 roku ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody podziemnej (tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej);
- Zaopatrywane miejscowości to: Reda, część Rumi, Kazimierz, Gdynia;
- Liczba osób zaopatrywanych z terenu miasta Reda i Rumia - około 62778 odbiorców.

System Wodociągowy GBO (Gościcino, Bolszewo, Orle)

- Źródłem wody jest z ujęcie i stacja uzdatniania „BRZozowa” zlokalizowana w północno-zachodniej części gminy Wejherowo;
- Włączenie do eksploatacji ujęcia: 2008r.
- Woda czerpana z utworów czwartorzędowych;
- Liczba czynnych studni głębinowych: 3;
- W 2013 roku ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody podziemnej, składającą się wyłącznie z terenu ochrony bezpośredniej wokół studni ujęcia oraz stacji uzdatniania wody;
- Zaopatrywane miejscowości: Gościcino, Bolszewo, Orle, Zamostne i Kniewo Warszkowo - około 15 000 odbiorców.

Działania prowadzone w roku 2016 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi

- W roku 2016 w ramach urzędowej i wewnętrznej kontroli jakości wody wykonano 719 badań laboratoryjnych, z czego 81 nie odpowiadały wymaganiom sanitarnym.
- Wydano 10 decyzji administracyjnych na poprawę jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi tj:

- 3 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia ze względu niewłaściwą jakość fizykochemiczna wody (wodociągi: Warzno, Będargowo, Topaz);

- 7 decyzji nakazujących unieruchomienie wodociągów ze względu na obecność bakterii gr. coli i bakterii E. coli (wodociągi: Gościcińska Fabryka Mebli (dwukrotnie), Choczewo, Lublewo, Świetlino (dwukrotnie), Dzieścielec Górny.

W wyniku podjętych działań naprawczych i dezynfekcji we wszystkich ww. wodociągach uzyskano poprawę jakości wody.

W roku 2016 stwierdzono długotrwałe skażenie bakteriologiczne wody w wodociągu lokalnym Gościcińskiej Fabryki Mebli, gm. Wejherowo w okresie od VII- XII.2016r. Prawdopodobnie przyczyną skażenia wody było podtopienie studni spowodowane intensywnymi opadami deszczu.

W związku z potwierdzeniem obecności bakterii grupy coli oraz Escherichia coli w wodzie wydano decyzje nakazujące unieruchomienie wodociągu i zapewnienie właściwej jakości wody. Właściciel wodociągu w celu poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia zapewnił wszystkim odbiorcom wodę zdatną do spożycia tj. uruchomił awaryjne zaopatrzenie w wodę, wykonał demontaż i czyszczenie pomp głębinowych, czyszczenie filtrów, następnie chlorowanie studni i płukanie studni wraz z rurociągiem i całą armaturą. Wodociąg lokalny zasilał w wodę dwa budynki mieszkalne, przedszkole gminne oraz budynki Gościcińskiej Fabryki Mebli. W wrześniu, w związku ze złą jakością wody przedszkole zostało podłączone do wodociągu publicznego. Ostatecznie w dniu 08.12.2016r. po uzyskaniu kompletu badań potwierdzających właściwą jakość bakteriologiczną wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie wydał ocenę jakości wody stwierdzając przydatność do spożycia wody z przedmiotowego wodociągu.

Tabela 7 Charakterystyka zaopatrzenia w wodę powiatu wejherowskiego

Lp	Nazwa Gminy	Wykaz producentów wody	Nadzorowane wodociągi	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Wielkość produkcji wody na potrzeby konsumentów (m ³)	Ilość nadzorowanych wodociągów	Ilość wykonanych badań wody	Ilość badań ze stwierdzonym przekroczeniem
1	gmina Wejherowo	Urząd Gminy Wejherowo	Sopieszyno, Reszki, Kapino, Łężyce, Petkowice, Góra	6737	242218	6	49	2
		Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o.	Gościcino GBO	16000	620500	1	26	0
		„KLOSE” Gościcińska Fabryka Mebli	GFM	35	17921	1	43	9
		Cavallari	Cavallari Gościcino	0	730	1	2	0
		Ośrodek Wypoczynkowy Bingo	OW Bingo (wodociąg sezonowy)	0	1095	1	4	0

Lp.	Nazwa Gminy	Wykaz producentów wody	Nadzorowane wodociągi	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę	Wielkość produkcji wody na potrzeby konsumentów (m ³)	Ilość nadzorowanych wodociągów	Ilość wykonanych badań wody	Ilość badań ze stwierdzonym przekroczeniem
2	Łęczycze	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Łęczycach	Dzięcielec Górny, Dzięcielec Dolny, Bożepole Małe, Dąbrówka Wielka, Nawcz, Wielistowo, Strzebielino, Świchowo, Świetlino, Wysokie, Strzelęcino, Pużyce, Węgornia, Rozłazino, Godętowo	8532	263234	15	125	20
		Spółdzielnia Mieszkaniowa „Bożepole”	Brzeźno Łębarskie, Bożepole Wielkie	1241	34675	2	11	2
		PKP S.A.	Bożepole Wielkie PKP	50	1460	1	4	1
3	Gniewino	Gniewińskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Kostkowie	Gniewino, Mierzynko, Czymanowo, Kostkowo, Chynowie	7368	209 500	5	28	0
4	Szemud	Urząd Gminy Szemud	Bojano, Warzno, Szemudzka Huta, Szemud, Przetoczyno, Częstkowo, Łębno, Leśno, Będargowo	15418	565 020	9	105	14
5	Luzino	Urząd Gminy Luzino	Luzino, Kochanowo, Kębłowo, Dąbrówka Luzińska, Tęcz, Sychowo, Wyszecino	14934	559 545	7	49	1
6	Linia	Urząd Gminy Linia	Linia, Strzępcz, Zakrzewo, Miłoszewo, Pobłocie, Smażyno, Lewino	5884	249624	7	44	3
		Stowarzyszenie Utrzymania Ujęcia i Wodociągu „Kętrzynianka”	Kętrzyno	260	13249	1	8	0
7	Choczewo	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Choczewie	Słajszewo, Kopalino, Choczewo, Sasino, Borkowo, Zwarcienko, Gościęcino, Stilo, Słajkowo, Lublewko	5401	171331	10	83	19
		HZZ Wierzchucino Sp. z o. o.	Lubiewo	260	13687	1	10	4
		Topaz s.c. Wejherowo	Lubiatowo pole namiotowe Topaz	0 (wodociąg sezonowy)	9125	1	8	4
		Firma Handlowo – usługowa Ośrodek Wypoczynkowy Wiktorja	Lubiatowo OW Wiktorja	0 (wodociąg sezonowy)	9125	1	3	0
		ZHP Chorągiew Gdańsk	Szklana Huta pole namiotowe ZHP	0 (wodociąg sezonowy)	1095	1	4	1
8	miasto Wejherowo	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o.	Wejherowo	50375	1 674255	1	44	0
		Szpital Specjalistyczny Wejherowo	Wejherowo Szpital Specjalistyczny	0	62780	1	8	1
9	Reda Rumia	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o.	Reda, Rumia	70082	2 679465	2	61	0

Powyższa tabela wskazuje, że w roku 2016 najwięcej kwestionowanych prób wody stwierdzono, tak jak w latach poprzednich, w wodociągach gminy Łęczyce i Choczewo. Natomiast zmniejszyła się prawie dwukrotnie ilość nieprawidłowych badań w gminie Szemud. Próbkę kwestionowano głównie ze względów bakteriologicznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie po zapoznaniu się ze sprawozdaniami badań laboratoryjnych próbek wody pobranych z wodociągów na dzień 31.12.2016r stwierdził w 74 wodociągach przydatność wody do spożycia. Wodociąg Gościńskiego Fabryki Mebli został oceniony jako niespełniający wymagania sanitarne ze względu na długotrwałe, skażenie bakteriologiczne wody.

Badania wody w kierunku obecności bakterii Legionella

Tabela 8 Zestawienie badań wody w kierunku obecności bakterii Legionella w latach 2015-2016w wytypowanych obiektach użyteczności publicznej (szpital, DPS, hotele)

Rok	2015	2016
Ilość obiektów skontrolowanych na obecność bakterii Legionella w wodzie	8	20
Ilość obiektów, w których badania wody nie odpowiadają wymaganiom sanitarnym	2 - wysokie skażenia	1- wysokie skażenia 2- średnie skażenia

*wysokie skażenie – liczba bakterii Legionella sp. w 100 ml wody >1000 - woda nie nadaje się do pryszniców, instalacja wodna wymaga czyszczenia i dezynfekcji, wdrażane postępowanie administracyjne.

**Średnie skażenie – liczba bakterii Legionella sp. w 100 ml wody >100 - należy sieć wodną uznać za skolonizowaną przez pałeczki Legionella, znaleźć przyczynę skażenia (dokonać przeglądu technicznego sieci, sprawdzić temperaturę wody) oraz podjąć działania zmierzające do redukcji liczby bakterii.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w wybranych obiektach zamieszkania zbiorowego i stacjonarnych podmiotach leczniczych należy przeprowadzać badania ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii Legionella.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie regularnie monitoruje jakość wody w wewnętrznej instalacji wodociągowej względem obecności bakterii Legionella w obiektach użyteczności publicznej takich jak szpitale, pływalnie, domy seniora. Natomiast w obiektach hotelarskich tego typu badania są prowadzone jedynie sporadycznie. W celu zapobiegania skażeniom wody bakteriami Legionella wdrażane są w obiektach procedury przeciwdziałania namnażania się bakterii w sieci wodociągowej. Procedura ta powinna obejmować m.in. monitorowanie temperatury wody, regularne czyszczenie wylewek, dezynfekcję wewnętrznej sieci wodociągowej, zapobieganie zastoinom wody, systematyczne czyszczenie i dezynfekcję urządzeń klimatyzacyjnych.

W trakcie kontroli urzędowych każdorazowo sprawdzane są rejestry pomiaru temperatury zimnej i ciepłej wody użytkowej oraz prowadzonych dezynfekcji

termicznych sieci wodociągowej. Większość właścicieli obiektów właściwie wywiązuje się z tych obowiązków.

W roku 2016 przeprowadzono badania wody w kierunku obecności bakterii Legionella sp. w 20 obiektach użyteczności publicznej.

W Samorządowym Gimnazjum w Bolszewie przed rozpoczynającymi się Świątowymi Dniami Młodzieży, w ramach oceny przygotowania obiektu do zakwaterowania uczestników spotkania, stwierdzono wysokie skażenie instalacji wewnętrznej bakteriami Legionella – w związku z czym wydano decyzję nakazującą podjęcie niezwłoczne działań naprawczych w celu usunięcia skażenia oraz zaprzestanie użytkowania prysznicu.

Po przeprowadzeniu przez administratora budynku kilkukrotnej dezynfekcji termicznej wewnętrznej sieci wodociągowej uzyskano właściwą jakość ciepłej wody użytkowej, co zostało potwierdzone wynikami badań w dniu 12.07.2016r. W związku z powyższym, przed zakwaterowaniem uczestników spotkania, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie wyraził zgodę na użytkowanie pryszniców.

W domu seniora i w natryskach jednej z pływalni stwierdzono średnie skażenie instalacji wewnętrznej bakteriami Legionella. W obu obiektach, po przeglądzie sieci i podjęciu działań naprawczych, uzyskano poprawę.

HIGIENA PRACY

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje wprowadzanie do obrotu i stosowanie w działalności zawodowej substancji chemicznych, produktów biobójczych oraz wykonuje zadania z zakresu ochrony zdrowia pracowników poprzez kontrolę przestrzegania przez pracodawców przepisów określających wymagania higieniczno-zdrowotne w środowisku pracy w aspekcie zapobiegania chorobom zawodowym.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze

Nadzór nad właściwym stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych był kolejnym aspektem prowadzonych kontroli.

Sprawdzano, czy stosowane w zakładach pracy niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny były właściwie klasyfikowane, oznakowane i pakowane oraz czy pracownicy je wykorzystujący byli informowani o właściwościach tych substancji i o zagrożeniach dla zdrowia podczas użytkowania.

W 2016r. przeprowadzono 66 kontroli w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Wydano 10 zaleceń w postępowaniu administracyjnym w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

Nadzór nad higienicznymi warunkami pracy

Nadzorem nad higienicznymi warunkami pracy objęte są zakłady, w których występują w miejscu pracy czynniki szkodliwe bądź uciążliwe dla pracowników. Czynniki szkodliwe to:

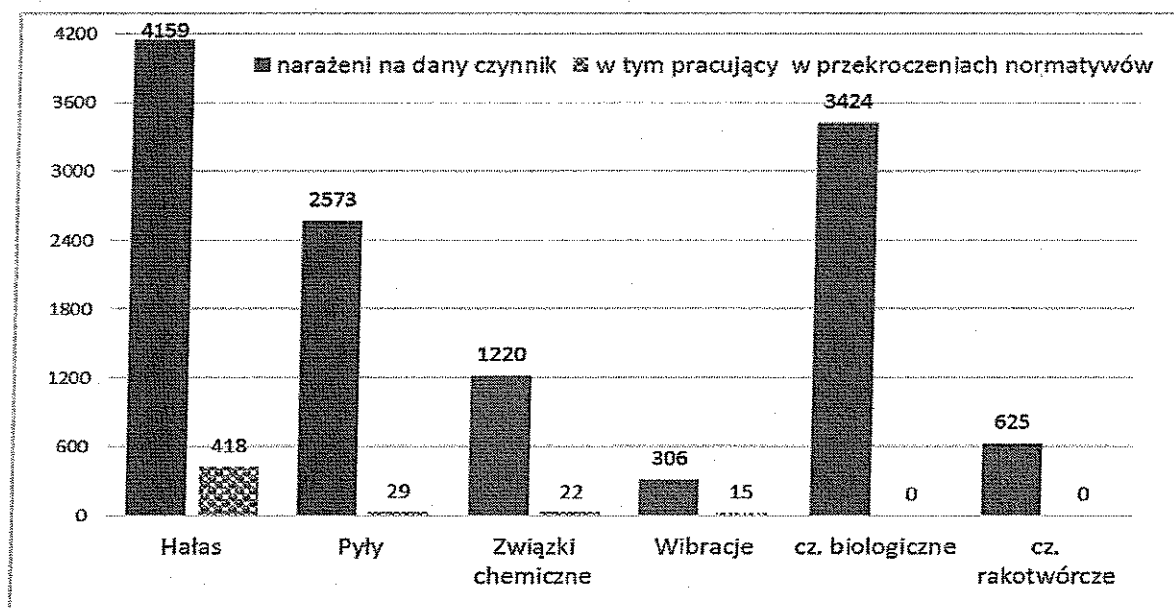
- czynniki fizyczne (hałas, wibracje, promieniowanie, mikroklimat);
- czynniki chemiczne;
- czynniki rakotwórcze i mutagenne;
- czynniki biologiczne.

Natomiast do czynników uciążliwych zaliczamy np. oświetlenie czy mikroklimat umiarkowany.

W 2016 na terenie powiatu wejherowskiego w ewidencji PSSE w Wejherowie było 406 zakładów, w których pracownicy narażeni są na czynniki szkodliwe. Liczba pracowników narażonych (na podstawie danych zebranych podczas ostatniej w danym zakładzie kontroli):

- hałas – 4159, w tym 418 osób w przekroczeniach(662 osoby w 2015);
- pyły – 2573, w tym 29 osób w przekroczeniach (30 osób w 2015);
- czynniki chemiczne –1220, w tym 22 osoby w przekroczeniach(0 w 2015)
- wibracje – 306, w tym 15 osób w przekroczeniach, tak jak w 2015.
- czynniki biologiczne – 3424, w 2015 było narażonych 2718 osób;
- czynniki rakotwórcze i mutagenne – 625 osoby(664 w 2015)

Wykres 5 Liczba pracowników narażonych on czynniki szkodliwe w środowisku pracy (wg ostatniej kontroli)

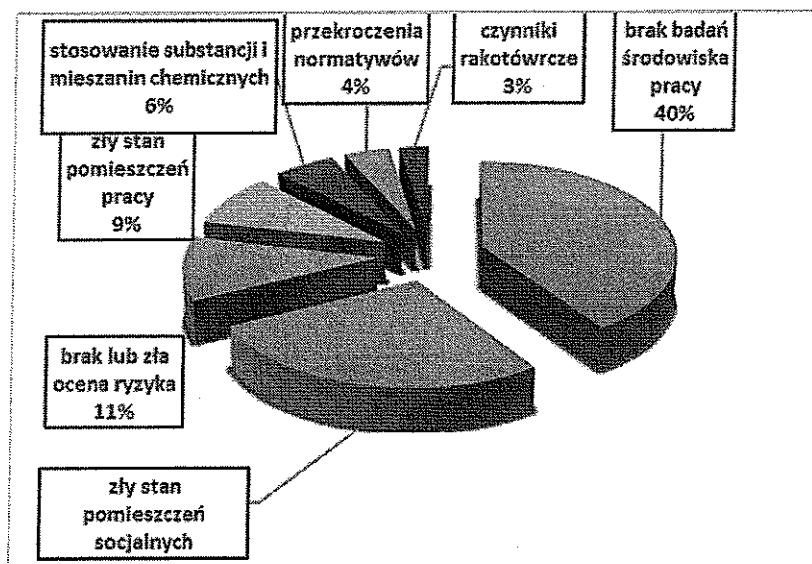

W ramach oceny higienicznych warunków pracy przeprowadzono 217 kontroli w 172 zakładach. Dotyczyły one m.in.:

- opracowania oceny ryzyka zawodowego ogólnego i uwzględniającego szczególne narażenia jak: hałas, czynniki chemiczne i biologiczne,
- wdrożonych działań profilaktycznych, w tym stosowanych środków ochrony indywidualnej,
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy i ich dokumentowania (rejstry i karty badań),
- stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń zarówno pracy jak i zaplecza sanitarnego (szatnie, jadalnie, toalety, umywalnie).

Nieprawidłowości stwierdzono w 55% skontrolowanych zakładów pracy (w 2015r.- w 49%). Głównie dotyczyły one: braku badań środowiska pracy, braku lub niewłaściwych ocen ryzyka zawodowego, w tym ocen ryzyka pracowników narażonych na hałas, czynniki biologiczne i czynniki chemiczne, złego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy i zaplecza sanitarnego. W celu poprawy wdrożono postępowanie administracyjne.

Wykres 6 Odsetek stwierdzonych nieprawidłowości w stosunku do wszystkich skontrolowanych zakładów

W stosunku do roku poprzedniego odnotowano niewielką poprawę jeśli chodzi o wykonywanie badań środowiska pracy i stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń socjalnych.

Choroby zawodowe

Definicja choroby zawodowej zawarta jest art. 235[1]. Kodeksu Pracy, który stanowi „za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych narażeniem zawodowym”.

Procedura stwierdzania chorób zawodowych:

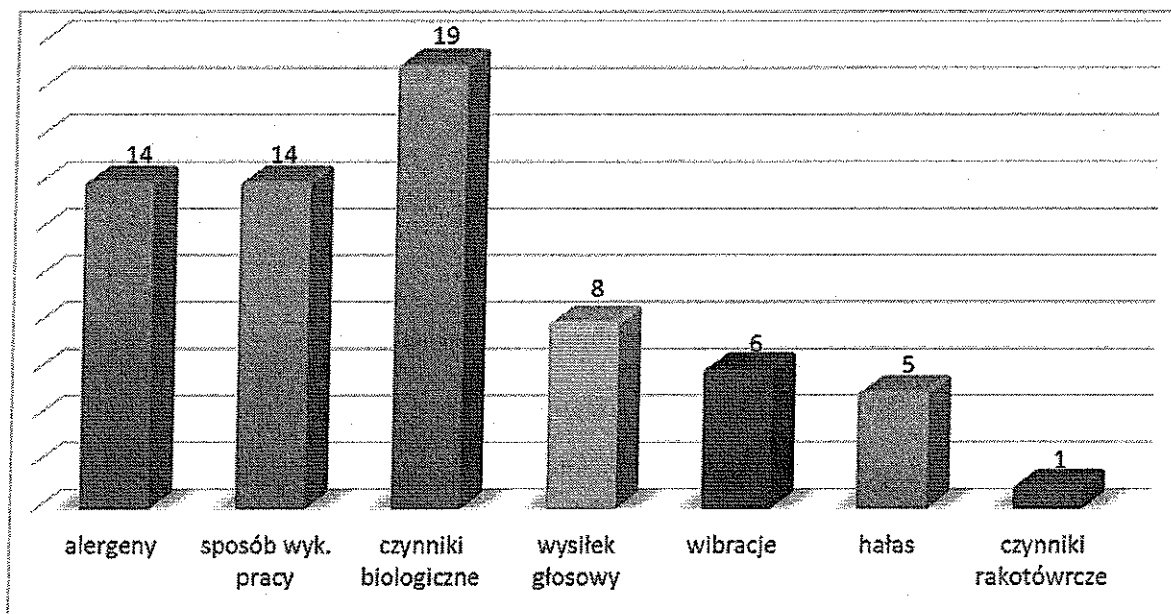
- Lekarz orzecznik rozpoznaje chorobę i wskazuje, że to warunki pracy mogą być jej przyczyną,
- Właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny ocenia warunki pracy i stwierdza w drodze decyzji, czy były powodem rozpoznanej choroby.

Od wielu lat liczba stwierdzanych na terenie powiatu wejherowskiego chorób zawodowych utrzymuje się poniżej 10 jednostek w ciągu roku. W 2016 stwierdzono 4 choroby zawodowe - borelioza.

Najczęstszą przyczyną chorób zawodowych stwierdzanych w latach 2003-2016 są czynniki, dla których nie ustalono normatywów zdrowotnych, takie jak

narażenie na kontakt z czynnikiem biologicznym lub alergenem, czy sposób wykonywania pracy.

Wykres 7 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2003-2016 (z podziałem na czynnik ją wywołujący)

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI

Przedmiotem nadzoru jest:

- produkcja żywności, w tym produkcja pierwotna środków spożywczych (z wyłączeniem żywności pochodzenia zwierzęcego),
- transport i magazynowanie żywności,
- wprowadzanie żywności do obrotu handlowego,
- żywienie zbiorowe, w tym dystrybucja żywności w systemie cateringowym.

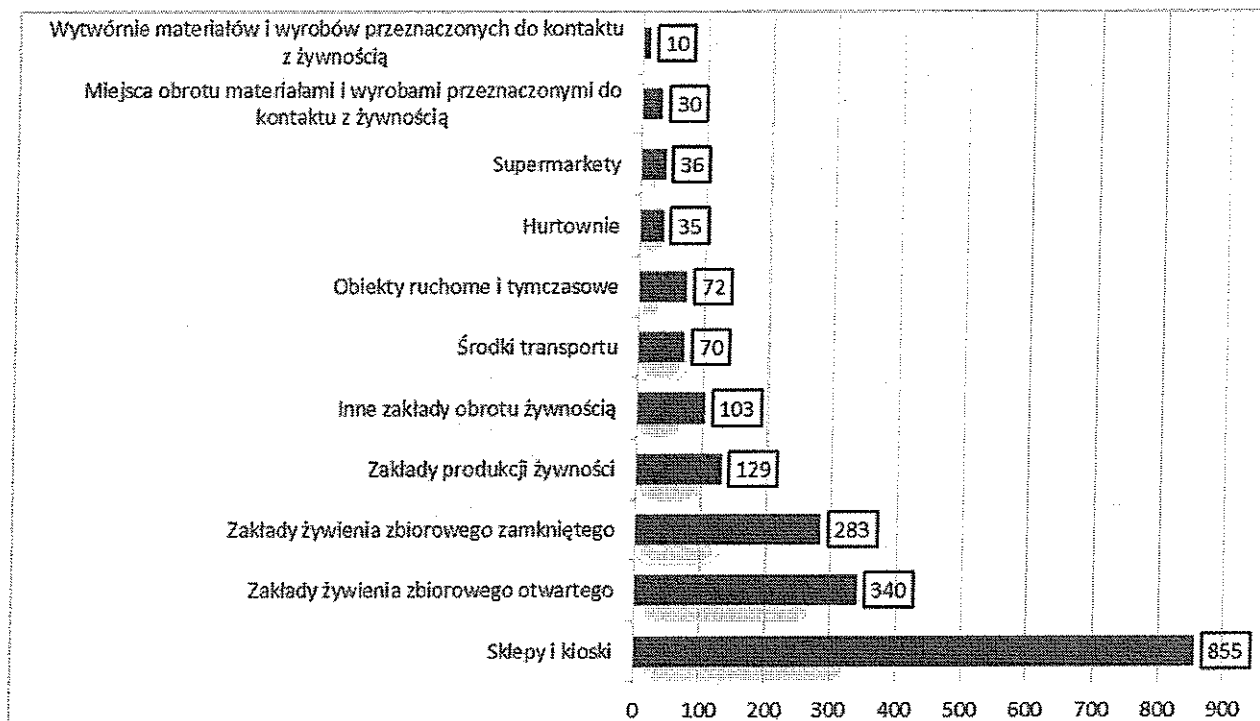
Kryteria oceny sanitarnej obiektów żywności i żywienia:

- stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń, wyposażenia i sprzętu oraz stan higieniczno-sanitarny otoczenia zakładu,
- jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji,
- jakość wody stosowanej do przygotowywania żywności,
- stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością,
- transport surowców i wyrobów gotowych,
- gospodarkę odpadami,
- stosowanie systemów kontroli wewnętrznej (GHP, GMP, HACCP).

W roku 2016 przeprowadzono 1071 kontroli w 823 zakładach na terenie powiatu wejherowskiego. Nieprawidłowości zostały stwierdzone w 162 kontrolowanych zakładach, nieco mniejsza liczba niż w roku poprzednim.

Stan sanitarny obiektów żywnościowych

Wykres 8 Podział nadzorowanych obiektów żywnościowych ze względu na rodzaj prowadzonej działalności

Zakłady obrotu żywnością (kioski, sklepy spożywcze, super- i hipermarkety)

W tej grupie zakładów najczęściej stwierdzano nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, w szczególności w mniejszych sklepach spożywczych.

Wśród najczęstszych, powtarzających się nieprawidłowości można wymienić:

- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych,
- przerwanie łańcucha chłodniczego,
- nieudokumentowany stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością,
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny sklepów,
- brak wdrożonych i utrzymanych procedur GHP/HACCP.

Zakłady produkcji żywności

Większość zakładów produkcji żywności w powiecie wejherowskim stanowią piekarnie i cukiernie. Spośród innych obiektów wymienić można wytwórnice lodów, automaty do lodów, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnice koncentratów spożywczych, chrupek kukurydzianych oraz wytwórnice wyrobów cukierniczych, wytwórnia suplementów diety.

W tej grupie obiektów najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

- niewłaściwy stan techniczno-sanitarny (ubytki w ścianach, posadzce, brudne ściany, sufity, zniszczona stolarka drzwiowa) oraz brak zachowania reżimu sanitarnego,
- stwierdzenie wykorzystywania do produkcji przeterminowanych surowców,

- nieprawidłowe oznakowanie produkowanych środków spożywczych.
- brak aktualnych zapisów w ramach obowiązujących w zakładzie procedur GHP i procedur opartych na zasadach HACCP.

Z uwagi na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia (obecność gryzoni w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych) unieruchomiono produkcję w jednym zakładzie.

Zakłady żywienia zbiorowego

W tej grupie wyróżnić można zakłady żywienia zbiorowego otwarte (duża i mała gastronomia) oraz zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (np. piony żywieniowe w szkołach, przedszkolach, żłobkach, kuchnia szpitala).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny zakładu
- stosowanie do produkcji surowców i półproduktów po upływie terminu przydatności do spożycia,
- brak segregacji środków spożywczych w urządzeniach chłodniczych
- brak oznakowania lub niewłaściwe oznakowanie przegotowywanych półproduktów co uniemożliwiało właściwe zidentyfikowanie daty produkcji,
- brak utrzymanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP,
- brak przygotowanej informacji dla klientów dotyczącej wykazu składników oferowanych środków spożywczych bez opakowania

Nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym zakładów

W roku 2016 wydano 57 decyzji administracyjnych, prawie dwa razy więcej niż w roku poprzednim, na poprawę stanu higieniczno-sanitarnego zakładów oraz nakazujących przygotowanie informacji dla konsumenta, zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 23.12.2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych oraz Rozporządzenia (WE) 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Wprowadzone w grudniu 2014 r. regulacje prawne miały na celu zapewnienie konsumentowi – zarówno w restauracjach, jak i sklepach – dostępu do wszystkich istotnych informacji o żywności, którą kupują lub spożywają na miejscu.

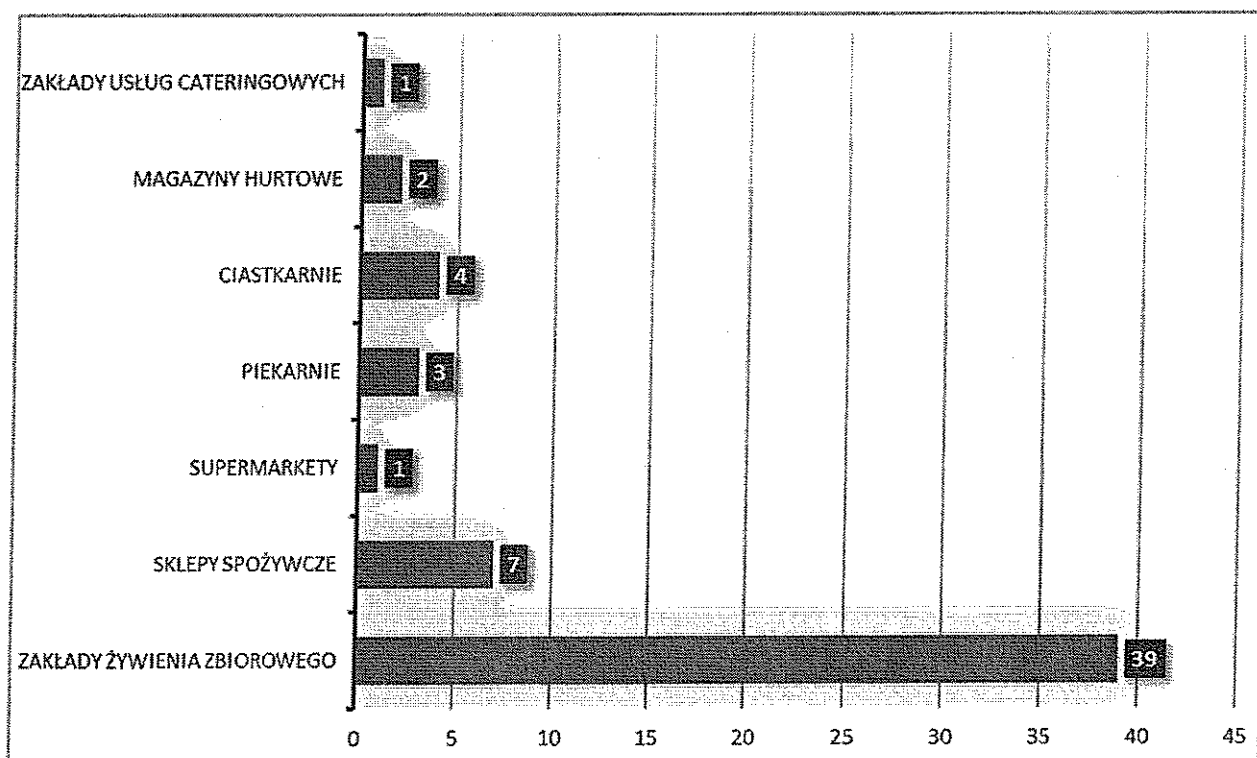
Zgodnie z ww. regulacjami prawnymi przedsiębiorcy sektora spożywczego mają obowiązek przekazywania informacji konsumentowi finalnemu odnośnie produktów spożywczych nieopakowanych (produkty sprzedawane luzem, na wagę lub na sztuki muszą mieć nazwę, wykaz składników i dane producenta oraz informacje o alergenach- takich jak np. zboża zawierające gluten, jaja, mleko i produkty pochodne, soja, sezam, orzechy). Dodatkowo w produktach rybołówstwa poddanych zamrożeniu powinna być zawarta informacja na temat ilościowej zawartości glazury, natomiast w przypadku pieczywa powinna być zawarta informacja na temat masy jednostkowej oraz informacja na temat wyprodukowania go z ciasto mrożonego lub głęboko mrożonego (jeśli zastosowano taki proces technologiczny). Informacje dotyczące oferowanej do sprzedaży żywności nieopakowanej muszą być łatwo dostępne - powinny być udostępnione

w widocznym miejscu lub być dostępne bezpośrednio u sprzedawcy na życzenie klienta. Podobnie jest w przypadku zakładów żywienia zbiorowego otwartego (restauracji, pizzerii, barów itp.). Informacja na temat składników oferowanych potraw powinna być opracowana w formie przystępnej i umieszczona w miejscu dostępnym bezpośrednio klientowi, który zamierza dokonać konsumpcji posiłku (np. w karcie menu, na tablicach lub broszurach informacyjnych). Pod nazwą każdej potrawy umieszczony powinien być m.in. wykaz składników wraz z rozpisaniem składników złożonych, podana procentowa zawartość składnika mającego wpływ na wybór produktu (np. procent zawartości mięsa w wyrobie „pierogi z mięsem”), jak również w odpowiedni sposób powinny być wyszczególnione alergeny (celem tego jest zapewnienie alergikom odpowiedniej informacji i lepsza ochrona ich zdrowia).

Poprzez dostarczenie konsumentom pełnej informacji o produkcie, mają oni możliwość porównania produktów żywnościowych przed zakupem, co pomaga im w dokonywaniu bardziej świadomych wyborów, spełniających ich indywidualne wymagania.

W ramach przeprowadzonych w 2016 r. kontroli w wielu zakładach stwierdzono brak przygotowania obowiązkowej informacji dla konsumenta lub opracowanie jej w sposób nieprawidłowy - na podmioty prowadzące ww. działalność nałożono obowiązek przygotowania i udostępnienia konsumentowi informacji o wszystkich składnikach wyrobu (przeważającą ilość decyzji stwierdzających naruszenie przepisów prawa żywnościowego wydano dla zakładów żywienia zbiorowego - 39).

Wykres 9 Wykaz wydanych decyzji nakazujących usunięcie naruszeń prawa żywnościowego

Nadzór nad sklepami spożywczymi w małych miejscowościach

W roku 2016 kontynuowano wzmożony nadzór nad sklepami spożywczymi w małych miejscowościach. Przeprowadzono łącznie 45 kontroli, w wyniku których nałożono 7 mandatów karnych na łączną kwotę 1100 zł.

Nadzór nad obiektami w miejscowościach turystycznych

Podczas sezonu letniego prowadzono wzmożony nadzór nad obiektami w miejscowościach turystycznych oraz w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży. W sezonie letnim przeprowadzono 21 kontroli (11 kontroli w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 10 w miejscowościach turystycznych). Nałożono łącznie pięć mandatów karnych za zły stan sanitarno-higieniczny.

Nadzór nad jakością zdrowotną żywności

W roku 2016 pobrano do badań laboratoryjnych 320 próbek, w tym 307 próbek żywności, 5 próbek kosmetyków oraz 8 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Zdyskwalifikowano 6 próbek, ze względu na nieprawidłowe znakowanie:

- K classic sok multiwitamina z 10 wit.
- D-Vitum witamina D dla dorosłych forte
- Pyramidonek gardełko karmelki do ssania
- Linex babies
- Linex Forte
- OSHEE medicine Witaminy+Minerały Supplement diety

System RASFF

Od kilkunastu lat w krajach UE, w tym w Polsce, funkcjonuje System Wczesnego Powiadomiania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach, wykorzystujący wyniki urzędowych badań laboratoryjnych żywności.

W 2016 r. przyjęto 37 powiadomień w Systemie Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF, z czego 19 dotyczyło suplementów diety. W związku z powiadomieniami RASFF przeprowadzono 15 kontroli interwencyjnych (w tym 2 dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością). W wyniku podjętych działań ustalono liczbę środków spożywczych będących w obrocie lub ich brak oraz nakazano wycofanie produktów z obrotu zgodnie z procedurami obowiązującymi w zakładach obrotu żywnością.

Kontrole akcyjne i interwencyjne

W roku 2015 przyjęto 122 interwencje dotyczące obiektów na terenie powiatu wejherowskiego. Dotyczyły one następujących nieprawidłowości:

- niewłaściwa jakość zakupionych środków spożywczych,
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych,
- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych,
- obecność szkodników,

- brak zachowania higieny przez pracowników,
- zły stan sanitarno-higieniczny zakładów.

Zaledwie 29 interwencji było zasadnych.

Wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzono kontrolę akcyjną na Targowisku w Rumi, dotyczącą sprzedaży mięsa wieprzowego niewiadomego pochodzenia (w związku z ryzykiem rozprzestrzenienia się ASF). Podczas kontroli nie stwierdzono w obrocie mięsa nielegalnego pochodzenia.

Ponadto przeprowadzono 21 akcyjnych kontroli miejsca wypoczynku dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacji (stwierdzono nieprawidłowości w 3 obiektach, dotyczące nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego).

Wnioski o ukaranie

Skierowano 11 wniosków o ukaranie do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku. Wnioski kierowano w następujących przypadkach:

- rozpoczęcia działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów nadzorowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- rozszerzenia profilu prowadzonej działalności poza zakres określony w decyzji, uniemożliwienia przeprowadzenia urzędowej kontroli żywności,
- oferowanie do sprzedaży w sklepiku szkolnym asortymentu niezgodnego z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach
- nieprawidłowe oznakowanie środka spożywczego.

Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny dotychczas rozpatrzył 4 wnioski o ukaranie i nałożył 3 grzywny w łącznej wysokości 4.000 zł.

Nadzór nad produkcją pierwotną

W ramach planu działania na 2016 rok przeprowadzono 6 kontroli tematycznych w 6 zakładach-gospodarstwach rolnych oraz ogrodniczych. W ramach realizacji Porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, przedstawiciele PPIS w Wejherowie przeprowadzili kontrole w trzech gospodarstwach, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad środkami zastępczymi

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że do obrotu wprowadzany jest produkt spełniający definicję środka zastępczego lub nowej substancji psychoaktywnej, Państwowy Inspektor Sanitarny może podjąć następujące działania:

- Wstrzymać produkcję lub wprowadzanie do obrotu albo nakazać wycofanie z obrotu,
- Zatrzymać produkt na okres maksymalnie 18 miesięcy w celu wykonania badań,
- Zakazać prowadzenia działalności w pomieszczeniach lub obiektach wykorzystywanych do produkcji lub obrotu środkami zastępczymi na okres maksymalnie 3 miesięcy.
- W przypadku stwierdzenia, że produkt stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi nałożyć karę pieniężną w wysokości od 20.000 do 1.000.000 zł.

W 2016r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie otrzymał do prowadzenia 6 spraw związanych z podejrzeniem wprowadzenia do obrotu środków zastępczych.

Tabela 9 Sprawy związane z nadzorem nad środkami zastępczymi prowadzone w 2016 r.

Liczba spraw	Od kogo pozyskano informacje	Treść sprawy	Sposób załatwienia sprawy
1	Szpital specjalistyczny	Podejrzenie zatrucia dopalaczami	przekazano informację policji w celu uzyskania informacji o ewentualnym sprzedawcy – nie ustalono osoby udzielającej środka
3	Policja	Podejrzenie wprowadzania do obrotu środka zastępczego	<ul style="list-style-type: none"> • 1 postępowanie w toku, będzie nałożona grzywna (co najmniej 20tyś.) • 2 postępowania – tylko zniszczenie na koszt skarbu państwa, brak dowodów na wprowadzanie do obrotu
1	Urząd Celnny	Przesyłka zawierająca środek zastępczy	Przekazano właściwemu Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu z uwagi na miejsce nadania przesyłki – wprowadzenia do obrotu
1	Urząd Celnny	Przesyłka zawierająca środek zastępczy	Na własny użytek, odbiorcę pouczono o szkodliwości środków zastępczych, środek zostanie zniszczony na koszt skarbu państwa

Można wyróżnić 3 zasadnicze kategorie prowadzonych spraw:

- Zgłoszenia ze Szpitala Specjalistycznego w Wejherowie podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi.

W takich przypadkach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie kierował pismo do Policji w celu próby zidentyfikowania osób lub podmiotów, które udzieliły substancji psychoaktywnych ofiarom zatruc,

- Zgłoszenia przekazywane przez Policję podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

W przypadku udowodnienia wprowadzania do obrotu środków zastępczych na osobę, która dopuściła się tego czynu nakładana jest grzywna.

- Przesyłki zabezpieczone przez Urząd Celny.

W przypadku zabezpieczenia przesyłki przez Urząd Celny i przekazania jej Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Wejherowie podejmowana była współpraca z Policją w celu ustalenia czy adresaci prowadzą obrót środkami zastępczymi.

OCENA WARUNKÓW SANITARNYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWO- WYCHOWAWCZYCH

Spełnienie wymogów higienicznych i zdrowotnych w przedmiotowych placówkach jest oceniane na podstawie stanu sanitarno- higienicznego i technicznego budynków, procesu higienizacji nauczania, zaplecza sportowego oraz sposobu dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej.

PLACÓWKI SZKOLNE

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 100 kontroli w 67 placówkach, na 97 podległych. PPIS w Wejherowie nie nadzoruje szkół ponadgimnazjalnych, w których Starostwo jest organem prowadzącym lub założycielskim. W tych obiektach nadzór sprawuje właściwy inspektor wojewódzki.

Tabela 10 Zestawienie liczby podległych placówek szkolnych z wyszczególnieniem liczby uczniów.

Typ placówki	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba uczniów w skontrolowanych obiektach
Szkoły podstawowe	55	43	15252
Gimnazja	25	16	3511
Szkoły ponadgimnazjalne (nie podległe Starostwu)	4	4	790
Inne (m.in.szkoły specjalne, szkoły muzyczne i placówki pracy pozaszkolnej)	13	4	350
Ogółem	97	67	19903

Zestawienie nie obejmuje szkół ponadgimnazjalnych podległych Starostwu w Wejherowie.

Ocena stanu sanitarno-higienicznego i technicznego sprzętu, pomieszczeń i budynków

W 2016 roku nieprawidłowości stwierdzono w 1/6 skontrolowanych placówek, nieco mniej niż w roku wcześniejszym. W roku sprawozdawczym wydano 15 decyzji administracyjnych (w tym 4 zmieniające termin wykonania nakazu). Decyzje dotyczące zaprzestania prowadzenia zajęć lekcyjnych w pomieszczeniach usytuowanych w części piwnicznej szkoły poniżej poziomu terenu wydano dla 4 placówek szkolnych. Większość nakazów administracyjnych dotyczyła poprawy stanu sanitarno-technicznego pojedynczych pomieszczeń szkolnych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono szereg inwestycji, mających za zadanie poprawę warunków sanitarnych, między innymi rozbudowano Liceum i Gimnazjum Salezjańskie w Rumi przy ulicy Świętojańskiej o nową salę gimnastyczną z zapleczem socjalnym i sanitarnym, Zespół Szkół Nr 1 w Redzie przy ul. Łąkowej o nową salę treningową z zapleczem socjalnym oraz Szkołę Podstawową w Barłominie i Szkołę Podstawową Nr 9 w Wejherowie o nowe boiska do gier zespołowych i nowe place zabaw.

Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez uczniów.

Z roku na rok poprawiają się warunki utrzymania higieny w szkołach. Sanitariaty zaopatrzone są w środki do higieny osobistej typu mydło w płynie i ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki do rąk. Braki w/w środków zdarzają się tylko w pojedynczych przypadkach. Wszystkie placówki mają zapewnioną zimną i ciepłą wodę bieżącą. Brak kanalizacji centralnej stwierdzono w 8 placówkach oświatowych (rok wcześniej w 9 placówkach). Są to najczęściej szkoły podstawowe zlokalizowane w małych miejscowościach na terenie powiatu. Nie powoduje to jednak zaniedbań w zakresie utrzymania właściwych warunków higienicznych w tych placówkach.

Higienizacja procesu nauczania

Pojęcie to obejmuje ocenę następujących aspektów:

- dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych,
- warunki zdrowotne w szkolnych pracowniach komputerowych,
- realizacja wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych.

Ocenę dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i przedszkolaków.

- przeprowadzono w 49 placówkach na 761 stanowiskach, nieprawidłowości stwierdzono na 60 stanowiskach, w roku wcześniejszym zaledwie na kilku stanowiskach.

Higieniczną ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych

- ocenę przeprowadzono w 20 placówkach szkolnych łącznie w 212 oddziałach, w 17 oddziałach siedmiu placówek stwierdzono nieprawidłowości.

W 9 zespołach szkół i w 10 szkołach podstawowych zajęcia prowadzone są w systemie półtora zmianowym i dotyczy to głównie klas 0-III. W placówkach tych równomierność rozpoczynania zajęć lekcyjnych jest niezgodna z przepisami, a różnice w rozpoczynaniu lekcji w kolejnych dniach tygodnia wynoszą od dwóch do pięciu godzin. Zgodnie z przepisami uczniowie w jednym semestrze powinny mieć stałą godzinę rozpoczynania zajęć, rano lub po południu.

Najwięcej nieprawidłowości dotyczy nierównomiernego rozłożenia zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia, ale są to z reguły niewielkie różnice dotyczące dwóch godzin.

Ocenę zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia w szkole podręczników i przyborów szkolnych.

- przeprowadzono we wszystkich szkołach. Wszystkie placówki zapewniają taką możliwość. Wymóg ten jest spełniony poprzez wyposażenie placówek w meble na pomoce dydaktyczne, indywidualne szafki na podręczniki szkolne oraz indywidualne szafki odzieżowe.

Zgodnie z planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2016 na terenie powiatu wejherowskiego przeprowadzono w kwietniu pomiary obciążenia uczniów torniastami w dwóch wytypowanych szkołach gimnazjalnych: miejskiej – Zespół Szkół Nr 2 w Wejherowie i wiejskiej – Zespół Szkół w Strzebielinie. Badaniem objęto 172-óch uczniów szkoły miejskiej i 97 uczniów szkoły wiejskiej.

Z ocen przeprowadzonych w tych szkołach wynika, że około 13% uczniów miało wagę plecaka przekraczającą dopuszczalną normę (10% wagi ciała ucznia), ale są to nieznaczne przekroczenia. Zaledwie u jednego ucznia w szkole wiejskiej i jednego w szkole miejskiej stwierdzono wysoką normę przekroczenia, gdzie waga plecaka przekraczała o ponad 15% wagę ciała ucznia. Średnia waga plecaka to około 4,2 kg, przy przeciętnej wadze ucznia 60-ciu kg. Najniższa waga torniasta wynosiła około 2 kg, a najwyższa powyżej 8 kg. Z wypowiedzi uczniów gimnazjum miejskiego wynikało, że w plecakach, oprócz podręczników i zeszytów znajdowały się również napoje oraz ubiory i obuwie na wychowanie fizyczne. Ponadto uczniowie z reguły nie pozostawiają w szkole podręczników i przyborów szkolnych. Większość uczniów z gimnazjum wiejskiego korzysta z możliwości pozostawienia części podręczników w szkole (każdy uczeń ma przeznaczoną dla siebie szafkę na holu). Z wypowiedzi uczniów wynika, że ubiory i obuwie na wychowanie fizyczne są również przechowywane w tych szafkach.

Podsumowując, w obu szkołach podobny, niewielki procent uczniów ma zawyżoną wagę plecaków. Gimnazjaliści z wiejskiej i miejskiej szkoły mają taką samą przeciętną wagę torniasta. Bez wątpliwości korzystnie wpływa na uczniów przydzielenie indywidualnych szafek na zbędne podręczniki i stroje na w-f. Uczniowie szkoły miejskiej mają zapewnioną możliwość korzystania jedynie z półek w wyznaczonej sali lekcyjnej, co może utrudniać dostęp do pozostawionych rzeczy.

Warunki zdrowotne w szkolnych pracowniach komputerowych

Wszystkie placówki szkolne posiadają pracownie komputerowe. Wymogi dotyczące zachowania prawidłowych odległości między sąsiadującymi monitorami i między uczniem a tyłem sąsiedniego monitora są zachowane. Krzesła i stoliki są dostosowane do wymagań ergonomii. We wszystkich pracowniach opracowano regulaminy bhp.

Realizacja wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych

W roku bieżącym 2 szkoły ponadgimnazjalne i 16 skontrolowanych gimnazjów stosowało substancje i preparaty chemiczne. Nieprawidłowości w zakresie braku aktualnego wykazu, odpowiedniego oznakowania i przechowywania tych substancji nie stwierdzono.

Warunki do praktycznej nauki zawodu

Obecnie uczniowie praktyczną naukę zawodu odbywają poza budynkami szkół w funkcjonujących na terenie powiatu zakładach pracy.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach.

80 placówek na 84 podległe zapewniło uczniom jakikolwiek posiłek, w tym 74 placówki wydawały obiady. Szkoły nie zapewniające żadnych posiłków, to: Szkoła Podstawowa w Głodnicy z liczbą uczniów 12, Zasadnicza Szkoła Rzemiosł w Wejherowie, Gimnazjum i Liceum Salezjańskie w Rumi. Na terenie 3 wymienionych szkół funkcjonują sklepiki szkolne. W 6 szkołach wydawane są tylko śniadania dla dzieci i młodzieży objętych opieką społeczną.

Łącznie z ciepłych posiłków korzystało 7672 uczniów w skontrolowanych w roku sprawozdawczym placówkach na terenie powiatu (podobnie było w roku poprzednim), w tym z dofinansowania do posiłku korzystała 1/3 żywionych uczniów. Najwięcej uczniów korzystało z nieodpłatnych obiadów w gminie Gniewino (100 dożywianych uczniów), natomiast gminy Szemud, Łęczyce, Linia i Choczewo zapewniły posiłki dla prawie połowy uczniów. Obecnie najmniejszy odsetek dożywianych uczniów jest podobnie jak w latach poprzednich na terenie miasta Redy i wynosi 10%.

Stołówki szkolne

W dniu 26.07.2016 r. weszło w życie znowelizowane Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nadzór nad miejscami żywienia dzieci i młodzieży w II połowie 2016 r. w szczególności dotyczył realizacji ww. rozporządzenia.

Przeprowadzono 39 kontroli w stołówkach szkolnych (łącznie skontrolowano 32 obiekty). Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł za przeterminowane środki

spożywcze w jednej ze stołówek. W pionach żywienia w przedszkolach i punktach przedszkolnych skontrolowano 48 stołówek. Nałożono 4 mandaty karne na kwotę 600 złotych za niewłaściwy stan sanitarny oraz brak zapisów w ramach obowiązujących w zakładzie procedur GHP i procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

Przeprowadzone kontrole w stołówkach szkolnych oraz pionach żywienia w przedszkolach i punktach przedszkolnych wykazały niezgodności pod kątem spełnienia wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 r. Przeprowadzono 36 teoretycznych ocen jadłospisów pięciodniowych oraz dwie oceny jadłospisów dekadowych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości: brak porcji ryby w każdym tygodniu, w przypadku przedszkoli i punktów przedszkolnych brak dwóch porcji mleka lub produktów mlecznych w ciągu dnia.

W dwóch szkołach gminnych, zaopatrywanych w posiłki obiadowe w systemie cateringowym przez tę samą firmę zewnętrzną, doszło w tym samym czasie do dużego zbiorowego zatrucia pokarmowego. W toku dochodzenia epidemiologicznego we wszystkich trzech zakładach przeprowadzone zostały kontrole sanitarne. Pobrano próbki pokarmowe i wymazy sanitarne z powierzchni mających kontakt z żywnością, z rąk personelu kuchennego oraz przeprowadzono badania kału. W badaniach kału u chorych dzieci stwierdzono toksynę gronkowcową i pałeczki Salmonella. W związku z wynikami badań unieruchomiono pion kuchenny firmy cateringowej do czasu przebadania personelu kuchennego w kierunku nosicielstwa pałeczek jelitowych.

Programy szkolne „Owoce w szkołach” i „Szkłanka mleka”

Poprawił się odsetek szkół, uczestniczących w programach mających na celu nieodpłatne udostępnianie uczniom klas 0-III surowych owoców, warzyw oraz wszystkim uczniom szkół podstawowych mleka. W roku sprawozdawczy 98% szkół podstawowych wzięło udział w programie „Szkłanka Mleka” (w 2015-96%), a 100% szkół podstawowych, podobnie jak w 2015r., w programie „Owoce w szkole”. Oba programy finansowane są przez Agencję Rynku Rolnego Oddział w Gdyni.

Sklepiki szkolne

Nadzorem objętych jest 21 sklepików szkolnych. Przeprowadzono 17 kontroli w tym 12 kontroli w związku z nowelizacją rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego między innymi asortymentu, który może być sprzedawany w sklepikach szkolnych. W 4 przypadkach stwierdzono niewłaściwe środki spożywcze sprzedawane dzieciom. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości pouczono osoby sprzedające oraz właścicieli sklepików szkolnych o konieczności dostosowania sprzedawanego asortymentu do obowiązujących wymagań. W jednym przypadku został skierowany wniosek o ukaranie do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku. W 2016 r. nie przyjęto interwencji dotyczących nieprawidłowości w sklepikach szkolnych.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji.

Placówki szkolne w głównej mierze korzystają z własnego zaplecza sportowego, sporadycznie udostępniane są obiekty sportowe prowadzone przez gminy. Odnotowuje się niewielką poprawę warunków organizacji zajęć wf-u.

- 3/4 placówek posiada sale gimnastyczne wraz z zapleczem sanitarnym
- 1/5 placówek szkolnych posiada niewystarczające warunki do prowadzenia zajęć w-f, gdzie do dyspozycji uczniów są tylko sale rekreacyjne lub zastępcze, bez właściwego zaplecza sanitarnego.
- w 9 placówkach zajęcia nadal odbywają się na korytarzach. W większości są to małe szkoły wiejskie, ale problem dotyczy również trzech dużych szkół miejskich w Wejherowie.

Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

Tabela 11 Zestawienie letniego i zimowego wypoczynku organizowanego na terenie powiatu.

	Liczba obiektów						Liczba uczestników	
	Zgłoszonych		Skontrolowanych		Z nieprawidłowościami		2015	2016
	2015	2016	2015	2016	2015	2016		
Wypoczynek zimowy	23	26	18	18	0	1	591	658
Wypoczynek letni	122	129	85	62	1	4	7125	3817

W 2016 roku liczba dzieci korzystających z wypoczynku zimowego była podobna jak w roku poprzednim, natomiast prawie dwukrotnie zmalała liczba dzieci wypoczywających latem. Związane jest to ze zmianą sposobu wykazywania liczby dzieci korzystających z obiektu MOSiR-u w Rumi do bazy danych w kuratorium. Faktyczna liczba dzieci korzystających z obiektu nie zmniejszyła się w stosunku do lat ubiegłych.

Obecnie przeważają krótkie, kilkudniowe formy wypoczynku, organizowane zarówno zimą jak i latem. Każdy turnus wymaga zgłoszenia wypoczynku do Kuratorium Oświaty, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania organizatora wypoczynku. Niezwłocznie po wydaniu zaświadczenia, kurator oświaty przesyła kuratorowi oświaty, państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu i komendantowi powiatowemu PSP, właściwemu ze względu na miejsce lokalizacji wypoczynku, wersję elektroniczną zgłoszenia wypoczynku. W rejestrze zgłoszenia do bazy kuratorium należy podać szczegółowe informacje dotyczące danych organizatora, wieku i liczby uczestników, kwalifikacji wychowawców, sposobu wyżywienia, terminu, miejsca lokalizacji i warunków zakwaterowania. Skontrolowano większość obiektów i miejsc wypoczynku, największą trudność organizacyjną stanowiły krótkie, 3 dniowe lub weekendowe formy wypoczynku,

tak zw. biwaki. Stwierdzone pojedyncze nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego miejsca wypoczynku.

Obozy, posiadające własne ujęcie wody są zobowiązane do przedstawienia przed rozpoczęciem turnusu wyniku, potwierdzającego właściwą jakość wody. Z uwagi na zbyt późno przeprowadzane badania wody w latach ubiegłych, polecono organizatorom wypoczynku pod namiotami wykonanie badania wody przeznaczonej do spożycia w terminie 21 dni przed rozpoczęciem obozu. W przypadku niewłaściwej jakości wody umożliwia to podjęcie działań mających na celu poprawę jej jakości. Większość organizatorów dostosowała się do wyznaczonego terminu. Jeden z wodociągów lokalnych, ze względu na dużą liczbę odbiorców, oraz długi czas trwania wypoczynku letniego został objęty urzędową kontrolą sanitarną. Zobowiązuje to administratora wodociągu do respektowania wymogów rozporządzenia, dotyczącego jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Ocena warunków sanitarnych w przedszkolach, punktach przedszkolnych i żłobkach.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 140 kontrole w 118 żłobkach i przedszkolach.

Tabela 12 Zestawienie liczby podległych placówek żłobkowych i przedszkolnych w latach 2015-2016.

Typ placówki	Liczba obiektów		Liczba dzieci	
	2015	2016	2015	2016
Żłobki	22	21	279	287
Punkty przedszkolne, przedszkola	94	97	5083	5551
Ogółem	116	118	5362	5838

W stosunku do roku poprzedniego liczba placówek dla najmłodszych dzieci nie uległa zasadniczej zmianie, natomiast nadal zauważa się rotację w tworzeniu i likwidowaniu żłobków, punktów przedszkolnych i przedszkoli. W bieżącym roku utworzono 2 nowe żłobki i zlikwidowano 2 istniejące. Utworzono 3 nowe przedszkola i 4 punkty przedszkolne, 3 istniejące punkty zlikwidowano, a 2 włączono do Zespołu Szkół.

Prowadzone przez Fundację Pozytywne Inicjatywy w Puck, 3 placówki, mimo pozytywnych opinii sanitarnych, nie rozpoczęły działalności z uwagi na zbyt małą liczbę chętnych dzieci.

Z roku na rok poprawia się sytuacja wyposażenia pomieszczeń w meble z atestami lub certyfikatami. W bieżącym roku 90 placówek przedszkolnych posiadało wszystkie meble z certyfikatami, a 7 placówek ponad połowę. W kontrolowanych placówkach zapewnione są właściwe warunki do utrzymania prawidłowej higieny osobistej dzieci, tylko w 1 placówce przedszkolnej stwierdzono nieprawidłowości dotyczące nieprzestrzegania bieżącego stanu sanitarnego.

W 2016 roku nieprawidłowości stwierdzono w 14 podległych placówkach, w 2015r. – w 14. W roku sprawozdawczym wydano 8 decyzji administracyjnych, dotyczących głównie poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń.

Nieprawidłowości typu brak prawidłowo przechowywanej pościeli, brak wyposażenia placówki w meble z certyfikatem lub atestem stwierdzono w żłobkach lub małych placówkach zlokalizowanych w budynkach mieszkalnych. Sporadycznie nieprawidłowości stwierdza się w nowo powstałych placówkach przedszkolnych.

Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniem przez zwierzęta

W 2016r., tak jak rok wcześniej, 70 przedszkoli i żłobków posiadało place zabaw. Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze posiadały właściwe ogrodzenie terenu. Piaskownice były w 92% właściwie zabezpieczone.

Interwencje dotyczące placówek oświatowo-wychowawczych

Interwencje, najczęściej anonimowe, które były zgłaszane w 2016r. do PSSE w Wejherowie (11 przypadków, w tym 4 zasadne) dotyczyły m.in.:

- niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń i posesji dwóch punktów przedszkolnych zlokalizowanych w Wejherowie,
- niewłaściwego stanu sanitarnego wykładzin chodnikowych na korytarzu szkolnym,
- nieprawidłowości w rozkładzie zajęć lekcyjnych,
- prowadzenia zajęć dydaktycznych w sali przedszkolnej usytuowanej poniżej poziomu terenu,
- braku odpowiednich działań Dyrektorów placówek w związku z wystąpieniem wszawicy i świerzbu u uczniów,
- braku dostępu do sanitariatów i bieżącej wody po ulewnych deszczach na półkolonii letniej.

Sankcje karne.

W 2016r. nałożono 4 mandaty karne na sumę 400 zł. Dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń i zapleczy sanitarnych na dwóch koloniach oraz w dwóch Punktach Przedszkolnych w Wejherowie.

NADZÓR LABORATORYJNY

Nasze Laboratorium działa w strukturze Zintegrowanego Systemu Badań Laboratoryjnych Inspekcji Sanitarnej i wykonuje badania kału na obecność chorobotwórczych pałeczek jelitowych, rotawirusów i adenowirusów. W ramach usług zleconych wykonujemy odpłatnie badania wody do spożycia, wody z basenów, oraz badania skuteczności procesów sterylizacji.

Tabela 13 Zestawienie liczb badań laboratoryjnych w latach 2013-2016

Rodzaj próbek	Rok		2013	2014	2015	2016
	Badania kału	Nadzór		1288	1334	1274
zlecenia			6006	6650	6322	7234
Identyfikacja serologiczna szczepów Salmonella	zlecenia		-	49	53	74
Badania wody	zlecenia		736	719	1004	936
Badanie skuteczności sterylizacji	zlecenia		505	519	562	655

Urzędowe badania jakości żywności prowadzone są w Laboratorium przy WSSE w Gdańsku a badania jakości wody w Laboratorium przy PSSE w Lęborku.

W roku sprawozdawczym 2016 Polskie Centrum Akredytacji, potwierdziło spełnienie przez laboratorium wymagań akredytacyjnych. Uzyskaliśmy również bardzo dobry wynik w badaniach biegłości AQUA 2016 oraz FOODLAB 2016.

DZIAŁANIA KONTROLNO-REPRESYJNE

Tabela 14 Zestawienie działań w latach 2015 i 2016

	Epidemiol.		Higiena Żywności		Higiena Komunalna		Higiena Szkolna		Higiena Pracy		Ogółem	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Liczba obiektów skontrolowanych	165	151	829	822	391	458	266	246	186	172	1837	1849
Liczba kontroli	311	272	1086	1068	584	532	307	286	250	217	2538	2375
Pobór prób (woda, żywność, inne)	-	-	459	437	551	550	10	7	1	2	1021	996
Liczba decyzji nakazowych	41	52	31	57	29	30	21	23	91	103	213	265
Liczba nałożonych mandatów	5	2	67	95	10	2	2	4	-	-	84	103
Kwota nałożonych mandatów	950	300	15900	19200	1200	300	200	400	-	-	18250	20200
Postępowanie egzekucyjne	20	11	1	-	4	-	-	-	6	3	31	14

SYTUACJA KADROWA STACJI

Zatrudnienie w Stacji na 31.12.2016r. przedstawia się następująco :

Zatrudnienie ogółem - 40 osoby, w tym 32 osoby z wyższym wykształceniem:

- Nadzór sanitarny - 28 osób
  - wykształcenie wyższe - 27 osób;
  - wykształcenie średnie - 1 osoba;
- Laboratorium - 5 osób
  - wykształcenie wyższe - 3 osoby;
  - wykształcenie średnie - 2 osoby;
- Dział pomocniczy - 7 osób.
  - wykształcenie wyższe - 2 osoby;
  - wykształcenie średnie - 4 osób;
  - wykształcenie zawodowe - 1 osoba.

BUDŻET STACJI

Środki otrzymane z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego na wydatki budżetowe -
2 309 637,39 zł

w tym:

• Fundusz płac z pochodnymi	1 787 402,58 zł
• Wydatki rzeczowe	349 819,45 zł
• Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	42 125,06 zł
• Wydatki inwestycyjne	130 290,30 zł

W roku sprawozdawczym zakupiono samochód osobowy Peugeot 308, sprzęt komputerowy, sprzęt laboratoryjny, urządzenia chłodnicze oraz meble na łączną kwotę 170 181zł. Przeprowadzono również remont dachu na kwotę 30 687zł, remont pomieszczeń biurowych na kwotę 32 555 zł oraz wymieniono okna na I i II piętrze po stronie południowej w budynku stacji na kwotę 31 723,09 zł.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wejherowie otrzymała plan finansowy dochodów budżetowych na 2016 r. w kwocie 293 000 zł. Wysokość zrealizowanych dochodów wynosi 311 232 zł.

DZIAŁANIA PLANOWANE DO REALIZACJI W 2017r.

W związku ze stwierdzonymi w 2016 r. nieprawidłowościami, dotyczącymi nieprzestrzegania przez podległe podmioty przepisów dotyczących wymagań higieniczno-zdrowotnych oraz na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego planujemy w roku bieżącym wzmocnić nadzór w następujących zagadnieniach:

1. Wzmocnienie nadzoru w podmiotach leczniczych w następującym zakresie:
  - a. prowadzenia kontroli wewnętrznej;
  - b. wdrożenia procedur medycznych w celu zapobiegania zakażeniom zakładowym;
  - c. stosowania środków ochrony indywidualnej;
  - d. prawidłowego postępowania z niebezpiecznymi odpadami medycznymi.
2. Poprawa wyszczepialności dzieci i młodzieży w 14 i 19 r.ż.
3. Podjęcie działań mających na celu zmniejszenie ilości osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych.
4. Wzmocnienie nadzoru epidemiologicznego nad ogniskami krztuśca.
5. Wyegzekwowanie właściwego asortymentu w sklepikach szkolnych zgodnie z wymaganiami przepisów szczegółowych w tym zakresie.
6. Wzmocnienie nadzoru nad sposobem prowadzenia żywienia w szpitalach oraz domach opieki społecznej - prowadzenie ocen żywienia, pobór próbek posiłków.
7. Wzmocnienie nadzoru nad firmami cateringowymi oraz placówkami, do których posiłki są dostarczane w systemie cateringowym,
8. Objęcie nadzorem produkcji pierwotnej oraz rolniczego handlu detalicznego.
9. Egzekwowanie od zarządzających pływalniami spełnienia wymogów dotyczących właściwej jakości wody poprzez kontrolę realizacji harmonogramów poboru próbek wody przy zwiększonej częstotliwości poboru oraz poszerzonym zakresie badań.
10. Egzekwowanie od podmiotów administrujących wodociągi prowadzenia właściwej kontroli wewnętrznej, w tym realizację uzgodnionych harmonogramów i niezwłoczne reagowanie w przypadku uzyskania niewłaściwych wyników badań.
11. Nadzór nad realizacją wstępnego monitoringu promieniotwórczości wody prowadzonego przez zarządzających wodociągami, który należy przeprowadzić do listopada 2017 roku.
12. Nasilenie działań edukacyjnych i profilaktycznych w celu zapobiegania szerzeniu się grypy, w tym propagowanie szczepień ochronnych.
13. Prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach sektora gospodarki odpadami i ściekami.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W ramach działalności oświatowo zdrowotnej i promocji zdrowia realizowaliśmy 7 ogólnopolskich programów, zorganizowaliśmy 1 konkurs plastyczny, 3 Przeglądy Małych Form Teatralnych, Turniej Wiedzy o Zdrowiu, oraz Festiwal Piosenki o Zdrowiu. Odbiorcami tych działań były dzieci i młodzież z placówek oświatowo - wychowawczych wszystkich etapów edukacji.

Z naszej inicjatywy odbyło się 10 akcji profilaktycznych o charakterze prozdrowotnym adresowanych do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz do ogółu społeczeństwa, podczas których prowadziliśmy prelekcje, a w przygotowanych punktach informacyjno - edukacyjnych promowaliśmy zdrowy i wolny uzależnień styl życia oraz zachęcaliśmy do wykonywania badań profilaktycznych. Ponadto prowadzimy Facebook PSSE Wejherowo dedykowany dzieciom i młodzieży szkolnej, gdzie można uzyskać informacje na temat naszych programów, konkursów, akcji i innych przedsięwzięć z zakresu profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia.

Profilaktyka nadwagi i otyłości

Nadwaga i otyłość jest istotnym problemem zdrowotnym w populacji polskich dzieci i młodzieży. Szacuje się, że w szkołach podstawowych dotyczy on ok. 20% dzieci, a w gimnazjach około 14% dzieci.

Realizowaliśmy X edycję programu „Trzymaj Formę” adresowanego do uczniów V i VI klasy szkoły podstawowej i gimnazjalistów, a także do rodziców tych uczniów. Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W roku szkolnym 2015/2016 w powiecie wejherowski odbiorcami programu 4127 uczniów, rodziców i nauczycieli z 24 szkół podstawowych i gimnazjów. Program był realizowany w placówkach zgodnie z założeniami, a dodatkowym wzmocnieniem były zorganizowany przez PSSE w Wejherowie IV Turniej Wiedzy o Zdrowiu i IV Przegląd Form Teatralnych pod hasłem „Jestem tym, co jem...”. Udział w tych eventach wzięło około 250 uczniów.

Profilaktyka antynikotynowa

Okolo 9 milionów Polaków w wieku od 15 i więcej lat przyznaje się do nałogowego palenia tytoniu. Ponad 14 milionów osób niepalących codziennie biernie inhaluje dym tytoniowy. Chociaż najnowsze badania pokazują tendencję spadkową nadal codziennie pali papierosy ok. 31% mężczyzn i ok. 18% kobiet. Największy odsetek palaczy odnotowuje się w przedziale wiekowym 50-59 lat. Niepokojąca jest utrzymująca się tendencja wzrostu częstości codziennego palenia wśród młodych ludzi w wieku 20-29 lat.

W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce oraz w związku z obchodami Światowego Dnia Bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Tytoniu, przeprowadziliśmy akcje profilaktyczne adresowane do młodzieży i społeczności lokalnej, podczas których w mobilnych

punktach informacyjno – edukacyjnych, wszyscy zainteresowani mogli dokonać pomiaru ciśnienia tętniczego krwi zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu, poziom cukru we krwi oraz porozmawiać na temat szkodliwości wdychania dymu nikotynowego i otrzymać ulotki zachęcające do rzucenia palenia.

Programy antytytoniowe dla szkół i przedszkoli

W Polsce aż 14% dzieci po raz pierwszy sięga po papierosa w wieku 11 lat. Naśladownictwo starszych, przyzwolenie społeczeństwa, demonstracja dorosłości to niektóre czynniki leżące u podstawy nikotynizmu. Realizowane przez PSSE w Wejherowie krajowe programy z zakresu edukacji antynikotynowej adresowane do dzieci, młodzieży i rodziców są źródłem wiedzy na temat negatywnych skutków palenia i biernego wdychania dymu tytoniowego na zdrowie i ważnym elementem w kształtowaniu prawidłowych zachowań zdrowotnym.

„Czyste powietrze wokół nas”

Program adresowany do dzieci w wieku 5 lat. W 2015/2016 program ten był realizowany w 24 oddziałach przedszkolnych. Wzięło w nim udział 1889 dzieci i rodziców.

„Nie pal przy mnie proszę”

Program adresowany do dzieci z klas od I do III szkoły podstawowej. Uczestnikami programu w roku 2015/2016 było 23 szkół, ogółem edukacją objęto 2843 dzieci i rodziców.

„Znajdź właściwe rozwiązanie”

Adresatami programu są starsze klasy szkół podstawowych i gimnazjów. Do realizacji programu w roku szkolnym 2015/2016 przystąpiło 3179 uczniów i rodziców z 21 szkół.

Profilaktyka chorób zakaźnych

„Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania HIV”

W latach 1985 - 2016 w Polsce wykryto łącznie 21 052 zakażeń wirusem HIV, odnotowano 3431 zachorowań na AIDS i 1355 zgonów. W od 1 stycznia do 30 listopada 2016 r. w województwie pomorskim odnotowano 65 nowych zakażeń HIV, 5 chorych na AIDS i 2 zgony z powodu AIDS. Zakażenia HIV dotyczą przede wszystkim osób młodych, a rozprzestrzeniają się głównie poprzez kontakty heteroseksualne i homoseksualne.

W ramach programu w 2016 roku szkoły ponadgimnazjalne otrzymały materiały edukacyjne ulotki i broszury i plakaty.

1 grudnia 2016 roku w ramach współpracy z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Rumi i Domem Kultury S.M. Janowo w Rumi, odbył się XIII Przegląd Małych Form Teatralnych o tematyce HIV/AIDS pod hasłem „Uzależnienia sprzyjają HIV”. Podczas Konkursu zaprezentowano 7 spektakli, a udział w Przeglądzie wzięło około 300 uczniów. Zwycięscy Przeglądu, grupa Teatru pod Napięciem z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Wejherowie ze

spektaklem „Sprawa Margo”., reprezentować będą powiat wejherowski w Wojewódzkim Przeglądzie Małych Form Teatralnych w Słupsku.

W trakcie imprezy przypomniano wszystkim uczestnikom i zaproszonym gościom o kampaniach medialnych „Coś Was łączy? Zrób test na HIV” i „HIVokryzja. Wyleczmy się!”. Przeprowadzono także specjalną akcję koszulkową, podczas której młodzież, pedagodzy i organizatorzy mogli zadeklarować się jako osoby tolerancyjne wobec osób zakażonych wirusem HIV. Impreza jest cykliczna, wpisana na stałe do kalendarza imprez oświatowych powiatu wejherowskiego.

Profilaktyka grypy

W okresie jesienno – zimowym obserwuje się sezonowe zwiększenie zachorowań na grypę, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Grypa to chorobą szerząca się drogą kropelkową, a placówki nauczania i wychowania są miejscem, gdzie ryzyko przenoszenia wirusa jest bardzo duże. W związku z powyższym prowadzone były działania informacyjne adresowane do przedszkoli i szkół i zalecano propagowanie szczepień ochronnych przeciw grypie i podejmowanie cyklicznych działań edukacyjnych adresowanych do dzieci i rodziców oraz do personelu na temat profilaktyki grypy. Ponadto odwiedzano placówki przedszkolne, gdzie podczas wspólnej zabawy, śmieszne zagadki oraz opowieść o tym „Jak się łapie grypę” przypomniano najmłodszym o istotnych w profilaktyce grypy podstawowych zasadach higieny.

Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

„Ars, czyli jak dbać o miłość”

Celem ogólnopolskiego programu w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy jest ograniczenie spożywania alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym 19-49 lat.

W III edycji programu wzięło udział 7 szkół ponadgimnazjalnych. Bezpośrednią edukacją w ramach programu objęto 472 uczniów i rodziców.

„Dopalacze” – czym są i jak działają.

W Areszcie Śledczym w Wejherowie zorganizowano szkolenie dla 46 pracowników służb więziennych na temat specyfiki środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, sytuacji prawnej „dopalaczy” w Polsce oraz negatywnego wpływ „dopalaczy” na zdrowie. Prowadzono spotkania edukacyjna w szkołach podstawowych podczas, których zaprezentowano uczniom przygotowaną specjalnie na tą okoliczność bajkę profilaktyczną „O Królowie Śnieżce i siedmiu krasnoludkach” ilustrowaną slajdami. W gimnazjalnych i szkołach ponadgimnazjalnych zorganizowano prelekcje na temat konsekwencji zdrowotny i prawnych wynikających z zażywania dopalaczy w których uczestniczyli uczniowie i nauczyciele.

Ponadto podczas naszych akcji profilaktycznych w mobilnym punkcie informacyjnym wszyscy zainteresowani mogli uzyskać informację na temat negatywnego wpływu dopalaczy na zdrowie i życie ludzi i otrzymać ulotki.

Profilaktyka nowotworowa

Wraz ze specjalistami z Centrum Medycznego Synexus z Gdyni zorganizowano w maju akcje profilaktyczną pod hasłem Dzień Zdrowia Mamy, podczas której zapraszaliśmy Panie do pomiarów ciśnienia, tkanki tłuszczowej, badania poziomu glukozy we krwi oraz nauki samobadania piersi.

Na odwiedzające nasze stoisko Panie czekały materiały edukacyjne dotyczące mammografii, cytologii, oraz kampanii "Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!" oraz drobne upominki.

Inne działania nieprogramowane:

III Wejherowski Dzień Promocji Zdrowego Stylu Życia

W kwietniu w ramach III Wejherowskiego Dnia Promocji Zdrowego Stylu Życia, adresowanego do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, gimnazjalnych i podstawowych w naszym punkcie informacyjno - edukacyjnym z okazji obchodów Światowego Dnia Zdrowia pod hasłem „Pokonać cukrzycę” propagowaliśmy wiedzę o cukrzycy, jak można zminimalizować ryzyko wystąpienia choroby, a także o sposobach jej wykrywania i leczenia. Ponadto zachęcaliśmy do wykonywania badań profilaktycznych oraz promowaliśmy zdrowy i wolny od uzależnień styl życia dokonywaliśmy pomiary ciśnienia; badania smokolizerem i obliczaliśmy BMI. Na odwiedzających nasze stoisko czekały materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki nowotworowej, antynikotynowej oraz materiały na temat zakażeń HIV.

XIV Przegląd Małych Form Scenicznych – Bezpieczne Przedszkole

XIV Przegląd Małych Form Scenicznych w ramach projektu Bezpieczne Przedszkole pod hasłem „Piramida Ci podpowie, jak właściwie dbać o zdrowie” odbył się w kwietniu w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia w Wejherowie. W 2016 roku celem Przeglądu było kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych w kontekście nadwagi, otyłości i profilaktyki cukrzycy.

Konkurs miał też za zadanie inspirować i integrować środowiska przedszkolne do działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej. W Przeglądzie uczestniczyło 11 przedszkoli z Małego Trójmiasta Kaszubskiego.

II Festiwal Piosenki o zdrowiu Śpiewaj na Zdrowie

25 marca 2016 r. w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Szemudzie odbył się Festiwal Piosenki o Śpiewaj na Zdrowie. który zorganizowaliśmy we współpracy z dyrekcją i pracownikami Przedszkola oraz wsparciu finansowym Urzędu Gminy Szemud. Do udziału w Festiwalu zaprosiliśmy dzieci z oddziałów „0” z placówek oświatowych działających na terenie Gminy Szemud. Celem II edycji Festiwalu było promowanie zdrowego stylu życia i utrwalanie prawidłowych nawyków higienicznych w kontekście profilaktyki grypy.

Wszyscy mali artyści otrzymali upominki i pamiątkowe dyplomy, a na zakończenie wraz z całą publicznością obejrzeliby występ krakowskiego Teatru DUET z pouczającym spektaklem profilaktycznym pt. „Wilk i Zając w mieście” zachęcającym do aktywności fizycznej.

Profilaktyka wszawicy

W związku z interwencjami rodziców w sprawie przypadków wszawicy w szkołach na terenie powiatu, podejmowaliśmy działania informacyjno – edukacyjne, w ramach których odbyły się dwie kontrole interwencyjne i przeprowadzono wielokrotnie rozmowy telefoniczne z dyrektorami szkół i przedszkoli. Dyrektorzy placówek otrzymali w formie elektronicznej pakiet edukacyjny na temat wszawicy: ulotki i prezentacje multimedialną oraz zapoznali się ze stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego i Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia oraz Rzecznika Praw Dziecka w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy wśród dzieci i młodzieży.

Profilaktyka zakażeń WZW typ C

Analiza danych epidemiologicznych wskazuje, że wirusowe zapalenie wątroby typu C stanowi poważny problem zdrowotny polskiego społeczeństwa. Szacuje się, że liczba zakażonych w Polsce może wynosić 730 000, czyli około 1,9% populacji.

Przekładając dane szacunkowe na powiat wejherowski należy przyjąć, że około 2000 osób może być zakażona wirusem HCV, z czego zgłoszonych jest nieco ponad 100 osób. Wykrywalność zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu C na terenie województwa pomorskiego notowana jest jako jedna z najniższych w kraju. Potwierdza to potrzebę poprawy diagnostyki w kierunku zakażeń HCV oraz podjęcie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie unikania zachowań ryzykownych i konsekwencji zdrowotnych zakażeń wirusem HCV.

W październiku 2016 roku, 6 szkół ponadgimnazjalnych rozpoczęło realizację programu „Podstępne WZW”. Program ma na celu podniesienie świadomości na temat zagrożeń związanych z zakażeniami HBV i HCV oraz sposobów zapobiegania i wczesnego wykrywania. W ramach programu nauczyciele – koordynatorzy szkolni ze zgłoszonych szkół uczestniczyli w spotkaniu inauguracyjnym i zostali wyposażeni w materiały edukacyjne do realizacji programu w placówkach.

Kampania "Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!"

W 2016 roku kontynuowaliśmy kampanię społeczną realizowaną w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” pod hasłem "Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!". Podczas imprez i akcji profilaktycznych prowadziliśmy dystrybucję ulotek i broszur oraz zachęcaliśmy do zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień.

Szkolenia i warsztaty

W 2016 roku w siedzibie PSSE w Wejherowie odbyło się 6 szkoleń dla koordynatorów i realizatorów programów edukacji zdrowotnej i profilaktycznych działań nieprogramowych. Uczestniczyło w nich łącznie 56 nauczycieli i pedagogów, którzy następnie realizowali zadania z zakresu edukacji zdrowotnej z uczniami w swoich placówkach oświatowo wychowawczych i opiekuńczych.

Od wielu lat nasze działania z zakresu promocji zdrowia wspierają: Starostwo Powiatowe w Wejherowie, Urząd Miasta Wejherowo, Urząd Miasta Rumii, Urząd Miasta Redy i Urząd Gminy Wejherowo, Urząd Gminy Luzino, Urząd Gminy Szemud oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Redzie. Dzięki tej pomocy ufundowaliśmy nagrody rzeczowe dla uczestników naszych konkursów.

Facebook PSSE w Wejherowie.

Wszystkie ważniejsze wydarzenia oraz działania z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, organizowane lub inicjowane przez pracowników Stacji, są publikowane na facebooku. Dodatkowo umieszczamy tam posty, zachęcające do zdrowego, aktywnego i wolnego od uzależnień stylu życia.

Spis tabel

Tabela 1 Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie wejherowskim w latach 2006-2016.	7
Tabela 2 Przyczyny zgonu z podziałem na grupy wiekowe w 2016r.	8
Tabela 3 Wybrane choroby zakaźne objęte nadzorem epidemiologicznym	9
Tabela 4 Analiza wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci w punktach szczepień w 2016 w stosunku do 2015 roku (nie uwzględniono przychodni z bardzo małą ilością dzieci).....	14
Tabela 5 Występowanie NOP-ów w latach 2011-2016 (z podziałem na rodzaj)....	16
Tabela 6 Struktura wodociągów uwzględniająca ilość produkowanej wody.....	27
Tabela 7 Charakterystyka zaopatrzenia w wodę powiatu wejherowskiego.....	29
Tabela 8 Zestawienie badań wody w kierunku obecności bakterii Legionella w latach 2015-2016w wytypowanych obiektach użyteczności publicznej (szpital, DPS, hotele)	31
Tabela 9 Sprawy związane z nadzorem nad środkami zastępczymi prowadzone w 2016 r.....	41
Tabela 10 Zestawienie liczby podległych placówek szkolnych z wyszczególnieniem liczby uczniów.	42
Tabela 11 Zestawienie letniego i zimowego wypoczynku organizowanego na terenie powiatu.	47
Tabela 12 Zestawienie liczby podległych placówek żłobkowych i przedszkolnych w latach 2015-2016.	48
Tabela 13 Zestawienie liczbowe badań laboratoryjnych w latach 2013-2016.....	50
Tabela 14 Zestawienie działań w latach 2015 i 2016	50

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba zgłoszonych ostrych infekcji górnych dróg oddechowych (w tym przypadków grypy oraz podejrzeń zachorowań na grypę) w powiecie wejherowski w latach 2009 - 2016	10
Wykres 2 Podmioty lecznicze na terenie powiatu wejherowskiego	18
Wykres 3 Stwierdzonych nieprawidłowości w podmiotach medycznych	19
Wykres 4 Liczba obiektów użyteczności publicznej ujętych w ewidencji.....	21
Wykres 5 Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe w środowisku pracy (wg ostatniej kontroli)	33
Wykres 6 Odsetek stwierdzonych nieprawidłowości w stosunku do wszystkich skontrolowanych zakładów.....	34
Wykres 7 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2003-2016 (z podziałem na czynnik ją wywołujący)	35
Wykres 8 Podział nadzorowanych obiektów żywnościowych ze względu na rodzaj prowadzonej działalności	36
Wykres 9 Wykaz wydanych decyzji nakazujących usunięcie naruszeń prawa żywnościowego.....	38

